

Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna

01-066 Warszawa, ul. Żubra 1

przedstawia

ROCZNE SPRAWOZDANIE JEDNOSTKOWE*
PEKAO ZRÓWNOWAŻONY RYNKU AMERYKAŃSKIEGO
subfunduszu w PEKAO WALUTOWY FUNDUSZU INWESTYCYJNYM OTWARTYM

ZA OKRES ROCZNY KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2023 ROKU

Sprawozdanie jednostkowe
31.12.2023

* Sprawozdanie jednostkowe jest załącznikiem do połączonego sprawozdania finansowego funduszu Pekao Walutowy Fundusz Inwestycyjny Otwarty

Oświadczenie Zarządu Pekao TFI S.A.

Zarząd Pekao TFI S.A., zgodnie z wymogami art. 52 *Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 120, ze zm.)* przedstawia roczne jednostkowe sprawozdanie subfunduszu

Pekao Zrównoważony Rynek Amerykańskiego (wydzielonego w Pekao Walutowy Fundusz Inwestycyjny Otwarty)

na które składają się:

1. zestawienie lokat subfunduszu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 o wartości 198 368 tys. zł;
2. bilans subfunduszu na dzień 31 grudnia 2023 wykazujący wartość aktywów netto subfunduszu w kwocie 198 642 tys. zł;
3. rachunek wyniku z operacji subfunduszu za okres od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 wykazujący wynik z operacji w kwocie 7 186 tys. zł;
4. zestawienie zmian w aktywach netto subfunduszu;
5. (i) noty objaśniające;
(ii) informację dodatkową.

Zgodnie z przepisami (*Ustawa o rachunkowości oraz Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych [Dz.U. nr 249, poz. 1859, ze zm.]*), Zarząd Pekao Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych zapewnił sporządzenie sprawozdania jednostkowego Subfunduszu za okres roczny (od 1 stycznia 2023) kończący się 31 grudnia 2023, przedstawiającego prawidłowy i rzetelny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Subfunduszu na dzień bilansowy oraz jego wyniku z operacji.

Zarząd Pekao Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. potwierdza przestrzeganie przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania przepisów *Ustawy o rachunkowości*, wspomnianego wyżej *Rozporządzenia* oraz przepisów wykonawczych do *Ustawy o rachunkowości*.

Zarząd Pekao TFI S.A.:

Łukasz Kędzior
Prezes Zarządu

Jacek Babiński
Wiceprezes Zarządu

Maciej Łoziński
Wiceprezes Zarządu

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Zbigniew Czumaj
Główny Księgowy Funduszy
Dyr. Departamentu Księgowości
Funduszy

Spis treści

Zestawienie lokat	
Tabela główna	
Tabele uzupełniające	
Bilans	
Rachunek wyniku z operacji	
Zestawienie zmian w aktywach netto	
Noty objaśniające	
Nota 1	Polityka rachunkowości Funduszu
	Przepisy prawne regulujące rachunkowość Funduszu i Subfunduszu
	Zasady ogólne / jednakowe dla wszystkich funduszy zarządzanych przez Pekao TFI S.A.
	Zasady ujawniania i prezentacji informacji w sprawozdaniu finansowym
	Ujmowanie operacji dotyczących Subfunduszu w księgach rachunkowych
	Wycena aktywów i pasywów Subfunduszu
	Wartości szacunkowe
	Ustalanie Wartości Aktywów Netto i wyniku z operacji
	Wprowadzone w okresie sprawozdawczym zmiany stosowanych zasad (polityki) rachunkowości, metod wyceny oraz sposobu sporządzania sprawozdania finansowego
Nota 2	Należności Subfunduszu
Nota 3	Zobowiązania Subfunduszu
Nota 4	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty
Nota 5	Ryzyka
Nota 6	Instrumenty pochodne
Nota 7	Transakcje repo / sell-buy back oraz reverse repo / buy-sell back, pożyczek papierów wartościowych
Nota 8	Kredyty i pożyczki
Nota 9	Waluty i różnice kursowe
Nota 10	Dochody i ich dystrybucja
Nota 11	Koszty Subfunduszu
Nota 12	Dane porównawcze o Jednostkach Uczestnictwa
Informacje dodatkowe	
A	Informacje o znaczących zdarzeniach, dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym
B	Informacje o znaczących zdarzeniach po dniu bilansowym
C	Informacje w zakresie ustalania wartości godziwej
	Poziomy wartości godziwej
	Przeniesienia między wartością godziwą różnych poziomów
	Opisy techniki wyceny i danych wejściowych
D	Dokonane korekty błędów podstawowych
E	Informacje o ustanowionych zastawach rejestrowych
F	Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących wartość aktywów funduszu
G	Informacje o aktywach funduszu, w odniesieniu do których minął termin płatności lub występują opóźnienia w regulowaniu odsetek lub innych zobowiązań umownych
H	Informacje o przestrzeganiu ustawowych ograniczeń inwestycyjnych
I	Inne informacje
	Okres sprawozdawczy i dzień bilansowy
	Nazwa Subfunduszu, zarządzający

Zestawienie lokat

Tabela główna

Sprawozdanie roczne - za okres roczny kończący się 31.12.2023

Zestawienie Lokat - Tabela Główna

SKŁADNIKI LOKAT	31.12.2023			31.12.2022		
	Wartość wg ceny nabycia w tys.	Wartość wg wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem	Wartość wg ceny nabycia w tys.	Wartość wg wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Akcje	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Warranty subskrypcyjne	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Prawa do akcji	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Prawa poboru	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Kwity depozytowe	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Listy zastawne	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Instrumenty pochodne	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Udziały w spółkach z o. o.	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Jednostki uczestnictwa	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Certyfikaty inwestycyjne	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Tytuły uczestnictwa zagraniczne	156 474	198 368	99.57%	167 122	199 544	99.45%
Wierzytelności	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Udzielone pożyczki pieniężne	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Weksle	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Depozyty	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Waluty	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Nieruchomości	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Statki morskie	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Inne	0	0	0.00%	0	0	0.00%
Suma:	156 474	198 368	99.57%	167 122	199 544	99.45%

Tabele uzupełniające

TYTUŁY UCZESTNICTWA EMITOWANE PRZEZ INSTYTUCJE WSPÓLNEGO INWESTOWANIA MAJĄCE SIEDZIBĘ ZA GRANICĄ	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Nazwa emitenta	Kraj siedziby emitenta	Liczba	Wartość wg ceny nabycia w tys.	Wartość wg wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Aktywny rynek nieregulowany						0	0	0.00%
Aktywny rynek regulowany						0	0	0.00%
Nienotowane na aktywnym rynku						156 474	198 368	99.57%
1. Lyxor Russell 100 Growth UCITS (FR0011119171)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	Lyxor Russell 100 Growth	Francja	11 985.000	9 151	17 825	8.95%
2. Fidelity Funds - US High Yield Fund FCP UCITS (LU0891474172)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	Fidelity Funds - US High Yield Fund	Luksemburg	92 048.230	5 508	5 872	2.95%
3. Morgan Stanley - US Dollar High Yield Bond Fund UCITS (LU1134228409)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	Morgan Stanley - US Dollar High Yield Bond Fund	Luksemburg	38 287.791	4 044	5 850	2.94%
4. db x-trackers MSCI USA Swap UCITS (LU0274210672)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	db x-trackers MSCI USA Swap	Luksemburg	7 561.000	2 371	4 143	2.08%
5. Amundi Funds - Pioneer US Equity Value FCP UCITS (LU1894685129)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	Amundi Funds - Pioneer US Equity Value	Luksemburg	122.255	646	2 754	1.38%
6. MSF Meridian Funds - U.S. Value Fund FCP UCITS (LU0219445649)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	MSF Meridian Funds - U.S. Value Fund	Luksemburg	10 135.260	11 032	15 197	7.63%
7. JP Morgan Funds - US Growth Fund FCP UCITS (LU0248059726)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	JP Morgan Funds - US Growth Fund	Luksemburg	3 852.457	3 504	6 924	3.48%
8. JP Morgan Funds - JPM US Value Fund FCP UCITS (LU0248060658)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	JP Morgan Funds - JPM US Value Fund	Luksemburg	13 698.161	11 436	17 809	8.94%
9. T Rowe Price Funds SICAV - U.S. Large-Cap Growth Equity Fund FCP UCITS (LU0174119775)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	T Rowe Price Funds SICAV - U.S. Large-Cap Growth Equity Fund	Luksemburg	30 502.350	6 355	11 223	5.63%
10. Fidelity Institutional Liquidity Fund FCP UCITS (IE000323619)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	Fidelity Institutional Liquidity Fund	Irlandia	73.590	5 182	5 623	2.82%
11. US Dollar Corporate Bond Fund UCITS (LU1387592535)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	US Dollar Corporate Bond Fund	Luksemburg	150 452.030	17 997	17 814	8.94%
12. PGIM US Corporate Bond Open-End Fund UCITS (IE00BFLR1L27)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	PGIM US Corporate Bond	Irlandia	7 159.717	36 612	35 508	17.82%
13. Invesco MSCI USA UCITS (IE00B60SX170)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	Invesco MSCI USA	Irlandia	66 831.000	26 668	35 847	17.99%
14. Eastspring Investments - US Investment Grade Bond Fund FCP UCITS (LU0149984386)	Nenotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	Eastspring Investments - US Investment Grade Bond Fund	Luksemburg	284 949.129	15 968	15 979	8.02%
Suma:						156 474	198 368	99.57%

Bilans

[Kwoty w tys. zł / wartości JU w zł]

	31.12.2023	31.12.2022
I. Aktywa	199 206	200 659
1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	807	1 078
2. Należności	31	37
3. Transakcja reverse repo/buy-sell back	0	0
4. Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	0	0
5. Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	198 368	199 544
6. Pozostałe aktywa	0	0
II. Zobowiązania	564	1 079
III. Aktywa netto (I - II)	198 642	199 580
IV. Kapitał funduszu	88 595	96 719
1. Kapitał wpłacony	999 846	992 307
2. Kapitał wypłacony (wielkość ujemna)	-911 251	-895 588
V. Dochody zatrzymane	68 154	70 441
1. Zakumulowane, nierozdysponowane przychody z lokat netto	-60 856	-56 796
2. Zakumulowany, nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	129 010	127 237
VI. Wzrost (spadek) wartości lokat w odniesieniu do ceny nabycia	41 893	32 420
VII. Kapitał funduszu i zakumulowany wynik z operacji (IV+V+/-VI)	198 642	199 580
Liczba zarejestrowanych jednostek uczestnictwa	2 850 454.546	2 969 059.550
A	2 776 022.955	2 892 218.249
B	0.000	0.000
E	0.000	0.000
F	0.000	0.000
I	74 431.591	76 841.301
J	0.000	0.000
K	0.000	0.000
L	0.000	0.000
P	0.000	0.000
Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa *	69.69	67.22
A	70.57	68.06
B	100.00	100.00
E	70.57	68.06
F	100.00	100.00
I	36.83	35.52
J	100.00	100.00
K	100.00	100.00
L	100.00	100.00
P	100.00	100.00

*) W przypadku, gdy jednostki uczestnictwa danej kategorii nie zostały dotąd nabyte: (a) wartość jednostki uczestnictwa danej kategorii jest równa cenie określonej w Prospekcie Informacyjnym (cenie emisyjnej zbywania jednostek uczestnictwa danej kategorii) lub (b) dla jednostek uczestnictwa istniejących przed 30.12.2020: dla tych kategorii wartość jednostki uczestnictwa danej kategorii jest wyliczana z zastosowaniem algorytmu uwzględniającego zmiany wartości jednostek uczestnictwa kategorii A oraz stawkę wynagrodzenia za zarządzanie.

Rachunek wyniku z operacji

[Kwoty w tys. zł / wartości na JU w zł]

	1.01.2023 - 31.12.2023	1.01.2022 - 31.12.2022
I. Przychody z lokat	145	343
Dywidendy i inne udziały w zyskach	0	0
Przychody odsetkowe	7	3
Przychody związane z posiadaniem nieruchomości	0	0
Dodatnie saldo różnic kursowych	0	183
Pozostałe	138	157
Przychody z tytułu świadczenia dodatkowego	137	157
II. Koszty Funduszu/Subfunduszu	4 205	4 346
Wynagrodzenie dla Towarzystwa	3 800	4 193
- stała część wynagrodzenia	3 800	4 193
- zmienna część wynagrodzenia	0	0
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję	0	0
Opłaty dla depozytariusza	184	114
Opłaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów	114	39
Opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne	0	0
Usługi w zakresie rachunkowości	0	0
Usługi w zakresie zarządzania aktywami funduszu	0	0
Usługi prawne	0	0
Usługi wydawnicze, w tym poligraficzne	0	0
Koszty odsetkowe	0	0
Koszty związane z prowadzeniem nieruchomości	0	0
Ujemne saldo różnic kursowych	70	0
Pozostałe	37	0
III. Koszty pokrywane przez towarzystwo	0	0
IV. Koszty Funduszu/Subfunduszu netto (II-III)	4 205	4 346
V. Przychody z lokat netto (I-IV)	-4 060	-4 003
VI. Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	11 246	-23 287
1. Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	1 773	4 104
2. Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat	9 473	-27 391
- z tytułu różnic kursowych	-21 098	11 355
VII. Wynik z operacji (V+-VI)	7 186	-27 290
VIII. Podatek dochodowy	0	0
Wynik z operacji przypadający na jednostkę uczestnictwa *	2.47	-8.83
A	2.51	-8.87
B	0.00	0.00
E	2.51	-8.87
F	0.00	0.00
I	1.31	-4.63
J	0.00	0.00
K	0.00	0.00
L	0.00	0.00
P	0.00	0.00

) Wynik z operacji przypadający na jednostkę uczestnictwa (w zestawieniu 'Rachunek wyniku z operacji') ustalany jest jako zmiana Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa (w okresie prezentowanym, zgodnie z wartościami zaprezentowanymi w zestawieniu 'Bilans')

Zestawienie zmian w aktywach netto

[Kwoty w tys. zł / wartości JU w zł]

	1.01.2023 - 31.12.2023	1.01.2022 - 31.12.2022
I. Zmiana wartości aktywów netto		
1. Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	199 580	245 523
2. Wynik z operacji za okres sprawozdawczy	7 186	-27 290
a) przychody z lokat netto	-4 060	-4 003
b) zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	1 773	4 104
c) wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat	9 473	-27 391
3. Zmiana w aktywach netto z tytułu wyniku z operacji	7 186	-27 290
4. Dystrybucja dochodów (przychodów) funduszu (razem):	0	0
a) z przychodów z lokat netto	0	0
b) ze zrealizowanego zysku ze zbycia lokat	0	0
c) z przychodów ze zbycia lokat	0	0
5. Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym (razem)	-8 124	-18 653
a) zmiana kapitału wpłaconego (powiększenie kapitału)	7 539	15 771
b) zmiana kapitału wypłaconego (zmniejszenie kapitału)	-15 663	-34 424
6. Łączna zmiana aktywów netto w okresie sprawozdawczym (3-4+-5)	-938	-45 943
7. Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego	198 642	199 580
8. Średnia wartość aktywów netto w okresie sprawozdawczym	199 987	220 565
II. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa		
Zmiana liczby jednostek w okresie sprawozdawczym w rozbiciu na kategorie		
A		
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa	82 176.432	214 224.362
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	198 371.726	473 387.195
Saldo zmian	-116 195.294	-259 162.833
I		
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa	48 840.829	0.000
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	51 250.539	0.000
Saldo zmian	-2 409.710	0.000
Zmiana liczby jednostek od początku działalności funduszu w rozbiciu na kategorie		
A		
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa	28 544 700.823	28 462 524.391
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	25 768 677.868	25 570 306.142
Saldo zmian	2 776 022.955	2 892 218.249
Przewidywana liczba jednostek uczestnictwa	2 776 022.955	2 892 218.249
I		
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa	1 458 171.444	1 409 330.615
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	1 383 739.853	1 332 489.314
Saldo zmian	74 431.591	76 841.301
Przewidywana liczba jednostek uczestnictwa	74 431.591	76 841.301

III. Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa				
1. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego				
A			68.06	76.93
B			100.00	100.00
E			68.06	76.93
F			100.00	100.00
I			35.52	40.15
J			100.00	100.00
K			100.00	100.00
L			100.00	100.00
P			100.00	100.00
2. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego				
A			70.57	68.06
B			100.00	100.00
E			70.57	68.06
F			100.00	100.00
I			36.83	35.52
J			100.00	100.00
K			100.00	100.00
L			100.00	100.00
P			100.00	100.00
3. Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym				
A			3.69%	-11.53%
B			0.00%	0.00%
E			3.69%	-11.53%
F			0.00%	0.00%
I			3.69%	-11.53%
J			0.00%	0.00%
K			0.00%	0.00%
L			0.00%	0.00%
P			0.00%	0.00%
4. Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym i data wyceny				
A	66.80	16.05.2023	67.38	21.06.2022
B	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
E	66.80	16.05.2023	67.38	21.06.2022
F	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
I	34.87	16.05.2023	35.17	21.06.2022
J	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
K	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
L	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
P	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
5. Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym i data wyceny				
A	73.87	12.09.2023	78.40	23.08.2022
B	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
E	73.87	12.09.2023	78.40	23.08.2022
F	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
I	38.55	12.09.2023	40.92	23.08.2022
J	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
K	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
L	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
P	100.00	2.01.2023	100.00	3.01.2022
6. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa wg ostatniej wyceny w okresie sprawozdawczym				
A	70.58	29.12.2023	68.07	30.12.2022
B	100.00	29.12.2023	100.00	30.12.2022
E	70.58	29.12.2023	68.07	30.12.2022
F	100.00	29.12.2023	100.00	30.12.2022
I	36.83	29.12.2023	35.52	30.12.2022
J	100.00	29.12.2023	100.00	30.12.2022
K	100.00	29.12.2023	100.00	30.12.2022
L	100.00	29.12.2023	100.00	30.12.2022
P	100.00	29.12.2023	100.00	30.12.2022
Procentowy udział kosztów funduszu w średniej wartości aktywów netto, w tym:			2.10%	1.97%
Wynagrodzenie dla Towarzystwa			1.90%	1.90%
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję			-	-
Opłaty dla depozytariusza			0.09%	0.05%
Opłaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów			0.06%	0.02%
Usługi w zakresie rachunkowości			-	-
Usługi w zakresie zarządzania aktywami funduszu			-	-

Procentowa zmiana wartości i procentowy udział kosztów - prezentowane w skali roku.

Noty objaśniające

W niniejszych notach zawarte są uzupełniające dane o pozycjach bilansu i rachunku wyniku z operacji Subfunduszu oraz o zasadach prowadzenia rachunkowości Funduszu z wydzielonymi subfunduszami.

Nota 1	Polityka rachunkowości Funduszu
Nota 2	Należności Subfunduszu
Nota 3	Zobowiązania Subfunduszu
Nota 4	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty
Nota 5	Ryzyka
Nota 6	Instrumenty pochodne
Nota 7	Transakcje repo / sell-buy back oraz reverse repo / buy-sell back, pożyczek papierów wartościowych
Nota 8	Kredyty i pożyczki
Nota 9	Waluty i różnice kursowe
Nota 10	Dochody i ich dystrybucja
Nota 11	Koszty Subfunduszu
Nota 12	Dane porównawcze o Jednostkach Uczestnictwa

Nota 1 Polityka rachunkowości Funduszu

Przepisy prawne regulujące rachunkowość Funduszu i Subfunduszu

Rachunkowość Funduszu prowadzona była w okresie sprawozdawczym zgodnie z przepisami *Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 120, ze zm.)* oraz *Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz.U. Nr 249, poz. 1859, ze zm.)* (dalej zwanym Rozporządzeniem o rachunkowości funduszy).

Zgodnie z Rozporządzeniem o rachunkowości funduszy, księgi rachunkowe subfunduszy wydzielonych w funduszu inwestycyjnym prowadzone są odrębnie.

Zasady ogólne / jednakowe dla wszystkich funduszy zarządzanych przez Pekao TFI S.A.

Zasady ujawniania i prezentacji informacji w sprawozdaniu finansowym

Sprawozdanie zostało sporządzone:

- w języku polskim i w walucie polskiej (kwoty w tysiącach złotych, z wyjątkiem wykazywania wartości na jednostkę uczestnictwa – wówczas z dokładnością do 0,01 zł);
- według stanu Ksiąg Finansowych na dzień bilansowy, z uwzględnieniem zdarzeń następujących po tym dniu, dotyczących okresu sprawozdawczego;
- zgodnie z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy w zakresie ustalenia wyniku z operacji, obejmującego: (a) przychody z lokat netto oraz (b) zrealizowany zysk (stratę) ze zbycia lokat i (c) niezrealizowany zysk (stratę) z wyceny lokat;
- zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w polityce rachunkowości funduszu oraz metodami wyceny obowiązującymi na dzień bilansowy;
- w formacie zgodnym z *Rozporządzeniem o rachunkowości funduszy*.

Sprawozdanie jednostkowe subfunduszu składa się z części opisowej obejmującej: (a) noty objaśniające i (b) informacje dodatkowe. Wprowadzenie do sprawozdania sporządzane jest dla sprawozdania połączonego.

W części tabelarycznej przedstawione zostały: (a) zestawienie lokat subfunduszu, (b) bilans subfunduszu, (c) rachunek wyniku z operacji dla subfunduszu, (d) zestawienie zmian w aktywach netto subfunduszu.

W informacji 'Zestawienie lokat - tabele uzupełniające' instrumenty dłużne prezentowane są w wartościach wraz z odsetkami naliczonymi.

W przypadku, gdy wycena wierzytelności (w tym zapadłych nierozliczonych) dokonywana jest z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości lub oszacowania kwot odzyskiwanych, w prezentacji takich instrumentów jako termin zapadalności wskazany jest termin kontraktowy, pierwotny, a stopy oprocentowania są wartościami znanymi na datę bilansową.

Przedstawiane informacje o oprocentowaniu – są obowiązujące na datę bilansową. Dla instrumentów dłużnych – uwidaczniana jest data wykupu (na podstawie dokumentów emisyjnych lub późniejszych ich aktualizacji). Może się zdarzyć, że ta data wypada w dni, w których nie są przeprowadzane rozliczenia i wówczas – zgodnie z warunkami emisji – rozliczenie wykupu jest odpowiednio przesunięte.

W informacji 'Zestawienie lokat – tabele dodatkowe' w tabeli 'Składniki lokat nabyte od podmiotów, o których mowa w art. 107 ustawy o funduszach inwestycyjnych' prezentowane są te składniki lokat (zarówno papiery wartościowe, jak i umowy mające za przedmiot prawa majątkowe), które były przedmiotem transakcji z Depozytariuszem Funduszu, akcjonariuszem Towarzystwa, podmiotami zależnymi bądź dominującymi w stosunku do Towarzystwa lub Depozytariusza.

Prezentacja wartości jednostek uczestnictwa (w zestawieniu 'Bilans' oraz w Nocie-12): w przypadku zbywania jednostek uczestnictwa różnych kategorii (opisanych w Nocie-12): gdy jednostki uczestnictwa danej kategorii nie zostały dotąd nabyte: (a) wartość Jednostki Uczestnictwa danej kategorii jest równa cenie określonej w Prospekcie Informacyjnym (cenie emisyjnej zbywania Jednostek Uczestnictwa danej kategorii) lub (b) dla Jednostek Uczestnictwa wpisa-

nych w Statucie przed 30.12.2020: dla tych kategorii wartość jednostki uczestnictwa danej kategorii jest wyliczana z zastosowaniem algorytmu uwzględniającego zmiany wartości Jednostek Uczestnictwa kategorii A oraz stawkę wynagrodzenia za zarządzanie.

'Wynik z operacji przypadający na jednostkę uczestnictwa' (w zestawieniu 'Rachunek wyniku z operacji') ustalany jest jako zmiana Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa (w okresie prezentowanym, zgodnie z wartościami zaprezentowanymi w zestawieniu 'Bilans').

Dla okresów, w których na początku okresu Jednostki Uczestnictwa danej kategorii nie były wpisane: dla daty początkowej tego okresu – nie są prezentowane wartości dla danej kategorii, a zmiana okresowa odnosi się do pierwszych wartości w tym okresie (np. daty wpisu jednostek uczestnictwa tej kategorii do Statutu).

Środki pieniężne (w tym w walutach innych niż złoty) są ujawniane jako odpowiednie środki pieniężne w bilansie oraz notach objaśniających. Równocześnie, w zestawieniach lokat oraz w odpowiedniej pozycji w bilansie ujawniane są depozyty bankowe – w zakresie transakcji długoterminowych, w ramach pozycji 'Składniki lokat nierotowane na aktywnym rynku'. Prezentacja depozytów obejmuje wartości z uwzględnieniem odsetek naliczonych (bez dodatkowych ujawnień w należnościach). Depozyty bankowe krótkoterminowe są klasyfikowane jako środki pieniężne.

W 'Zestawieniu lokat - Tabeli Głównej' ujawniane są instrumenty pochodne – zgodnie z prezentacją w 'Zestawieniu lokat – tabelach uzupełniających' – zarówno o ujemnej, jak i dodatniej wartości. W zestawieniu 'Bilans' wyłącznie pozycje na których wynik z wyceny jest dodatni prezentowane są w grupie aktywów (w ramach pozycji 'Składniki lokat nierotowane na aktywnym rynku'), a składniki lokat o wartości ujemnej stanowią zobowiązanie (i są prezentowane w Nocie 3, przy czym są uwzględnione w 'Zestawieniu lokat – tabelach uzupełniających' oraz Nocie 6).

Wynik z różnic kursowych prezentowany jest w jednej pozycji – odpowiednio do tego, czy skumulowane ujemne, czy dodatnie różnice miały w okresie sprawozdawczym wyższą wartość. Jeśli występuje nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi – ta nadwyżka ujawniona zostaje w pozycji 'I.4 Przychody z lokat – Dodatnie różnice kursowe'. W przypadku nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi – prezentowana jest ona w pozycji 'II.12 Koszty funduszu – Ujemne saldo różnic kursowych'.

Zgodnie z przepisami, Statutem Funduszu lub na podstawie odpowiednich Uchwał Zarządu Towarzystwa określone koszty działania Subfunduszu (np. opłaty, prowizje, wynagrodzenia z tytułu usług) są pokrywane (w tym częściowo, czasowo lub powyżej określonego poziomu) przez Towarzystwo. Nie zostają one wykazane w zestawieniu 'Rachunek Wyniku' lub informacja o nich pochodzi z ksiąg rachunkowych Towarzystwa. W przypadku niektórych opłat i prowizji obciążających bezpośrednio rachunek wyniku (które nie wchodzi w koszty wykazane w zestawieniu 'Rachunek Wyniku' - np. prowizje maklerskie obciążające subfundusz wraz z rozliczeniem transakcji na papierach wartościowych i ujmowane jako koszty transakcyjne - uwzględniane w cenie nabycia, a potem w wycenie i wyniku zrealizowanym): takie koszty ujmowane są z powstaniem należności od Towarzystwa okresowo rozliczanej. Szczegóły dotyczące katalogu kosztów, w tym pokrywanych przez Towarzystwo zaprezentowane są w Nocie 11 'Koszty Funduszu / Subfunduszu'. Należy także zwrócić uwagę na opisane w Nocie

12 i Nocie 11 różnice w zakresie dopuszczalnego ponoszenia kosztów przypisanych do Jednostek Uczestnictwa różnych kategorii.

W prezentacji środków pieniężnych są uwzględniane przekazane – tytułem zabezpieczenia wykonania kontraktów – depozyty zabezpieczające (w pln oraz w euro).

W Nocie 4 w tabeli 'Średni stan środków pieniężnych' ujawnia się środki pieniężne (PLN oraz waluty obce – z uwzględnieniem otrzymanych dysponowalnych depozytów zabezpieczających, z pominięciem depozytów bankowych).

Prezentacja (w Nocie 6) instrumentów pochodnych. Informacje ujawniane są dla każdego kontraktu osobno, w podziale na typy instrumentów pochodnych (FX FWD, FRA, IRS, CDS, opcje, *future*), przy czym:

- a) dla kontraktów *IRS* (w tym dwuwalutowych)
 - termin płatności – prezentowana jest najbliższa data płatności
 - wartości przyszłych przepływów pieniężnych – zsumowane są wartości takich przyszłych przepływów, według ich aktualnego oszacowania
 - w przypadku, gdy kontrakt wymaga przepływów w dwóch różnych walutach – dla czytelności prezentacji ujawniane są osobno płatności w każdej walucie
- b) dla kontraktów *future*
 - jako wartość instrumentu wykazywana jest wartość ustalona na podstawie kursu zamknięcia z rynku notowań kontraktu.
- c) dla kontraktów *CDS (Credit Default Swap)*
 - jako wartość instrumentu wykazywana jest wartość wyliczona z zastosowaniem odpowiedniego modelu wyceny (oszacowanie wartości bieżącej przyszłych kwot rozliczenia, wraz z prawdopodobieństwem danej płatności), uwzględniającego mierzalne dane z rynku instrumentów finansowych.

Podczas sporządzania sprawozdania wykorzystywane są dane znane na dzień ustalania ostatniego w okresie bilansowym Dnia Wyceny, jak i uzyskane po tym momencie informacje w zakresie dotyczącym okresu bilansowego (w tym: transakcje na Jednostkach Uczestnictwa pod datą wyceny ostatniego Dnia Wyceny, uzyskane z opóźnieniem informację rynkowe).

W odniesieniu do informacji liczbowych dla jednostek uczestnictwa kategorii innych niż główna (A, np.: E, I, L, P):

- w przypadku, gdy jednostki takiej kategorii nie zostały nabyte:
 - dla Jednostek Uczestnictwa kategorii wpisanych do Statutu przed 31.12.2020: wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa równa jest wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa kategorii A,
 - a dla Jednostek Uczestnictwa kategorii wpisanych do Statutu 31.12.2020 lub później wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa równa jest początkowej cenie nabycia jednostek uczestnictwa danej kategorii (wpisanej do Prospektu Informacyjnego),
- w przypadku, gdy wszystkie jednostki uczestnictwa danej kategorii zostaną odkupione (okresowo saldo liczby jednostek jest zerowe) – wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na potrzeby nabycia ustalana jest współmiernie ze zmianą aktywów netto na jednostkę uczestnictwa kategorii A (z uwzględnieniem różnicy w stawce wynagrodzenia stałego za zarządzanie).

Jednostkowe sprawozdanie roczne stanowi składnik połączonego sprawozdania finansowego rocznego, które w całości i w zakresie poszczególnych sprawozdań jednostkowych: podlega badaniu przez biegłego rewidenta, podlega przekazaniu do Komisji i jest udostępniane na stronie www.pekaotfi.pl.

Ujmowanie operacji dotyczących Subfunduszu w księgach rachunkowych

Księgi rachunkowe prowadzone są w pln. Dla subfunduszy wydzielonych w funduszu inwestycyjnym księgi rachunkowe prowadzone są odrębnie.

Zasady ujmowania operacji gospodarczych dla wszystkich funduszy i subfunduszy zarządzanych przez Pekao TFI S.A. są jednakowe i zostały poniżej wymienione niezależnie, czy w okresie sprawozdawczym bądź zgodnie z polityką inwestycyjną Funduszu dany rodzaj zdarzenia gospodarczego występował lub mógł występować (zgodnie ze Statutem), czy nie.

- 1) Zobowiązania wynikające z poszczególnych subfunduszy obciążają tylko te subfundusze oraz egzekucja może nastąpić tylko z aktywów subfunduszu, z którego wynikają zobowiązania.
- 2) Fundusz alokuje do Subfunduszu koszty poniesione w związku z tym subfunduszem.
- 3) Zbycie i odkupienie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w dacie wpisania transakcji na Jednostkach Uczestnictwa do rejestru uczestników (odpowiednio wpisywana jest liczba nabytych lub odkupionych Jednostek Uczestnictwa), którą stanowi Dzień Wyceny, według której jednostki są zbywane i odkupywane.
- 4) Datą wprowadzenia do ksiąg rachunkowych transakcji na własnych Jednostkach Uczestnictwa (zmian w kapitale wpłaconym lub kapitale wypłaconym) jest dzień zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa. Transakcje te nie są uwzględniane w wyliczeniu Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa w dniu wprowadzenia ich do ksiąg rachunkowych.
- 5) Transakcje portfelowe (nabycie oraz zbycie składników lokat) ujmuje się w księgach rachunkowych w dacie ich dokonania (zawarcia umowy).
- 6) Nabyte papiery wartościowe (oraz instrumenty finansowe niebędące papierami wartościowymi) wprowadzane są do ksiąg rachunkowych według ceny nabycia, obejmującej wszystkie koszty poniesione w związku z nabyciem (w szczególności: prowizje maklerskie, koszt nabycia praw poboru, jeśli wykorzy-

stane do nabycia akcji). W przypadku papierów wartościowych otrzymanych nieodpłatnie ceną nabycia jest wartość 0.

- 7) Instrumenty finansowe otrzymane w zamian za inne instrumenty finansowe mają przypisaną cenę nabycia wynikającą z ceny nabycia instrumentów finansowych podlegających wymianie.
- 8) Zysk lub strata ze sprzedaży wyliczana jest metodą 'najdroższe sprzedaje się jako pierwsze', polegającą na przypisaniu sprzedanym instrumentom finansowym najwyższej ceny nabycia danych instrumentów finansowych. Zasada ta dotyczy także transakcji na walutach.
- 9) Dywidendy z akcji ujmowane są w księgach rachunkowych pierwszego dnia, gdy akcje emitenta notowane są bez prawa do dywidendy. Odpowiednia zasada dotyczy tytułów uczestnictwa, gdy następuje z nich wypłata przychodów bez zmiany liczby tytułów uczestnictwa.
- 10) Prawa poboru akcji rejestrowane są w pierwszym dniu notowań akcji danej spółki, gdy akcje notowane są bez praw. Niewykorzystane prawa poboru akcji, po zamknięciu subskrypcji, są umarzane.
- 11) Przychody z odsetek ujmowane są w księgach rachunkowych na zasadzie memoriałowej.
- 12) Koszty operacyjne ujmowane są w księgach rachunkowych na zasadzie memoriałowej.
- 13) Przychody z tytułu udzielonych pożyczek papierów wartościowych ujmowane są na zasadzie memoriałowej.
- 14) Papiery wartościowe będące przedmiotem udzielonej pożyczki papierów wartościowych ujmowane są w księgach rachunkowych wraz innymi papierami wartościowymi.
- 15) Operacje na aktywach i pasywach wyrażonych w walutach obcych wykazywane są w walucie rozliczenia oraz w złotych polskich, po przeliczeniu według odpowiedniego kursu średniego ogłaszanego przez NBP, na dzień ujęcia operacji w księgach rachunkowych.

Wycena aktywów i pasywów Subfunduszu

Wycena aktywów subfunduszu (w tym w szczególności papierów wartościowych) i ustalanie zobowiązań dokonywana jest każdego Dnia Wyceny Funduszu oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Wycena ta odbywa się w wartości godziwej, z wyjątkiem szczególnych instrumentów, dla których wartość stanowi skorygowana cena nabycia wyliczona przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (wskazanych poniżej).

Poniżej przedstawione są zasady ogólne obowiązujące jednakowo we wszystkich subfunduszach wydzielonych w Funduszu – niezależnie, czy w okresie sprawozdawczym bądź zgodnie z polityką inwestycyjną subfunduszu dany rodzaj aktywów występował lub mógł występować, czy nie.

W Dniu Wyceny wycena aktywów i ustalanie zobowiązań subfunduszu odbywa się według ustalonych stanów, określonych kursów, cen i wartości z godziny **23:30**.

- 1) Wycena składników i zobowiązań odbywa się w wartości godziwej.
 - Zasady szacowania wartości godziwej składnika lokat (ze wskazaniem hierarchii wartości godziwej i stosowania ceny z kolejnego poziomu, gdy cena na poziomie wcześniejszym jest niedostępna):
 - stosuje się cenę z aktywnego rynku (poziom 1 hierarchii wartości godziwej);
 - stosuje się cenę otrzymaną przy zastosowaniu modelu wyceny, gdzie wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne w sposób bezpośredni lub pośredni (poziom 2 hierarchii wartości godziwej);

- stosuje się wartość godziwą ustaloną za pomocą modelu wyceny opartego o dane nieobserwowalne (poziom 3 hierarchii wartości godziwej).
 - Instrumenty finansowe będące składnikami lokat notowane na aktywnym rynku jako wartość godziwą mają ustaloną cenę z tego aktywnego rynku.
- 2) W odniesieniu do składników lokat notowanych na aktywnym rynku obowiązują zasady:
- Dane z rynku notowań są wykorzystywane w przypadku, gdy dla danego papieru wartościowego / instrumentu finansowego rynek notowań zostaje uznany za rynek aktywny. Aktywność rynku weryfikowana jest okresowo, z zastosowaniem kryterium wielkości obrotu w okresie. Dotyczy to w szczególności instrumentów dłużnych, dla których dla uznania rynku za aktywny konieczny jest obrót na danym instrumencie przekraczający określony poziom zapewniający, że dane z rynku można uznać za rynek aktywny.
 - Papiery wartościowe notowane na giełdach papierów wartościowych, na GPW (akcje, prawa do akcji, prawa poboru) oraz na *Rynku Treasury BondSpot Poland* (obligacje Skarbu Państwa) wyceniane są według kursów zamknięcia ogłaszanych przez prowadzącego dany rynek (w przypadku notowań ciągłych), lub ostatniego kursu jednolitego (w przypadku notowań jednolitych).
 - W odniesieniu do papierów wartościowych notowanych równocześnie na kilku rynkach, dokonywany jest okresowy wybór rynku głównego (dla każdego papieru wartościowego), przy czym głównym kryterium brany pod uwagę są obroty danym papierem wartościowym w okresie miesięcznym. Dla instrumentów dłużnych dodatkowym kryterium jest skala obrotów danym instrumentem oraz określenie, czy dany rynek jest typowym miejscem obrotu taką klasą instrumentów. Uwzględniana jest możliwość dokonywania transakcji na danym rynku danym papierem wartościowym oraz częstotliwość i terminy zawierania transakcji mające wpływ na klasyfikację, czy analizowany rynek jest rynkiem aktywnym.
 - W przypadku, gdy notowania papierów wartościowych na rynku cechuje brak stałej możliwości pozyskiwania kursu zamknięcia (lub analogicznego) – co wpływa na ocenę czy rynek jest rynkiem aktywnym, a jest możliwość skorzystania z danych od wyspecjalizowanego niezależnego podmiotu zajmującego się dostarczaniem wycen takich papierów wartościowych, wykorzystywane mogą być do wyceny tak pozyskane kursy. W przypadku wykorzystania przez Fundusz kursów uzyskiwanych od wyspecjalizowanych, niezależnych jednostek dokonujących wycen rynkowych i ustalania kursów rynkowych Fundusz stosuje kursy od Dostawcy Cen.
 - Papiery wartościowe dłużne notowane na rynkach, dla których nie ma możliwości stałego uzyskiwania kursów z tych rynków oraz w przypadku braku takich notowań rynkowych ani od Dostawców Cen są wyceniane w wartości godziwej z wykorzystaniem modelu wyceny.
 - Akcje, do czasu rozpoczęcia notowań na rynku giełdowym, wyceniane są według ceny nabycia, chyba, że do ich nabycia wykorzystano prawa poboru. W takim przypadku do ceny nabycia akcji dolicza się wartość tych praw i stosuje się zasadę ogólną, z wyjątkiem sytuacji, kiedy notowane akcje danej spółki odnotowują spadek ceny uzasadniający korektę wliczonej wartości. Ponadto, w przypadku kolejnych emisji publicznych akcji spółki, której akcje danej emisji nie są notowane na rynku giełdowym, nowa cena emisyjna, po której została przeprowadzona emisja, staje się podstawą do wyceny akcji nienotowanych znajdujących się w portfelu.
- Prawa poboru akcji nowej emisji, notowane na rynku giełdowym, wyceniane są wg tych notowań z uwzględnieniem kryterium wyboru rynku przedstawionego powyżej. Przed rozpoczęciem notowań przez Giełdę, prawa wyceniane są odpowiednio do jednorazowej zmiany wartości akcji dających te prawa. Wartość tych praw, jeśli nie odbywa się nimi obrót, nie ulega zmianie, chyba że notowane akcje danej spółki odnotowują spadek ceny uzasadniający korektę wartości praw poboru.
 - W odniesieniu do tytułów uczestnictwa funduszy notowanych na rynkach (ETF: *Exchange Traded Funds*) stosowany jest kurs z aktywnego rynku dla danego instrumentu, przy czym w uzasadnionych przypadkach (np. skala obrotu poza rynkiem zorganizowanym, różnice czasowe między rynkami, niskie obroty na takim rynku) może być stosowane wykorzystanie wyceny tytułów uczestnictwa ustalonej przez podmiot odpowiedzialny za fundusz, a w przypadku funduszy replikujących obserwowalny indeks może być, przy braku bieżących danych z rynku i takiej wyceny, zastosowany odpowiedni model wyceny.
 - Wycena giełdowych kontraktów pochodnych *futures* odbywa się zgodnie z notowaniami tych kontraktów na giełdzie. Rozliczenia stanu rozrachunków z tytułu zmiany depozytu zabezpieczającego dokonywane są codziennie i zmiany ujemowane w rachunku wyniku z operacji są zgodne z wyciagami z rachunku zabezpieczającego.
- 3) Wycena i wyliczanie wartości innych aktywów i zobowiązań:
- Instrumenty finansowe o charakterze jednostek uczestnictwa (jednostki uczestnictwa polskich funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne, tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą) są wyceniane – jeśli nie odbywa się nimi obrót na rynku aktywnym - zgodnie z podawaną publicznie informacją o wartości aktywów netto na jednostkę (odpowiedniego typu / kategorii / klasy, w odpowiedniej walucie denominowania – jest to cena ustalana przez zarządzającego funduszem, wykorzystywana do rozliczeń z uczestnikami przystępującymi i odkupującymi posiadane tytuły uczestnictwa), według danych publicznie dostępnych w dacie ustalania tej wartości przez Fundusz. W przypadku braku wyceny takich tytułów uczestnictwa, na zasadach określonych w Prospekcie Informacyjnym, odpowiednim dokumencie emisyjnym, dla zapewnienia ciągłości zbywania i odkupywania własnych jednostek uczestnictwa, mogą zostać wykorzystane oszacowania wyceny takich tytułów uczestnictwa. Towarzystwo uznaje, że tak ustalona wartość spełnia wymogi wartości godziwej ustalonej nie według rynku aktywnego danego instrumentu. Przyjmuje się założenie, czy nabywane jednostki uczestnictwa są in-

- strumentami UCITS, regulowanymi zgodnie z dyrektywą UCITS ¹, a z tego można przyjąć, że w tych instrumentach ich wartość ustalana jest w oparciu o wartość godziwą składników inwestycji, a zobowiązania (w tym wynikające z kosztów) są uzasadnione i racjonalne, ujmowane wspólnie do przyczyny i czasu ich ponoszenia.
- Odsetki od papierów wartościowych dłużnych ujmowane są w każdym Dniu Wyceny na zasadzie memoriałowej (w wysokości wyliczonej na każdy Dzień Wyceny, zgodnie z warunkami emisji lub dostępnymi tabelami sponsora emisji). W przypadku, gdy należności odsetkowe (lub odpowiednio dywidendowe) wyrażone są w walutach obcych, podlegają one wycenie odpowiedniej do zmian wartości danych walut (wyrażonych kursem ogłaszanym przez NBP). Odsetki naliczane są za okres, za który są należne (odpowiednio do prawa do odsetek).
 - Należności z tytułu udzielonych pożyczek papierów wartościowych (w części poza przychodami i kosztami z tytułu udzielenia pożyczki i obsługi zabezpieczeń) wycenia się według zasad dotyczących tych papierów wartościowych.
 - Wycena zobowiązań: z tytułu kredytów, wynikających z transakcji sprzedaży z zobowiązaniem odkupu (SBB) odbywa się metodą skorygowanej ceny nabycia, z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.
 - Aktywa wyrażone w walucie innej niż waluta polska: wyceniane są w wartości godziwej w danej walucie (np. ich notowania na aktywnym rynku w danej walucie), a następnie wartości przeliczane są na polskie złote – według odpowiedniego kursu średniego, ogłaszanego przez NBP na Dzień Wyceny. W przypadku wyceny instrumentów o wartości wyrażonej w walucie, dla której NBP nie ogłasza codziennie kursów (tabela A), wykorzystywany jest kurs tej waluty w relacji do **euro** (ustalany przez Europejski Bank Centralny). Analogicznie środki pieniężne oraz należności i pasywa (zobowiązania) ustalone w walutach innych niż waluta polska wykazuje się w walucie i przelicza na złote według powyższych zasad.
- 4) Fundusz korzysta, na potrzeby uzyskiwania cen oraz informacji o instrumentach finansowych, z uznanych serwisów informacyjnych ('Dostawców Cen'), w tym w szczególności:
- Bloomberg L.P. („Bloomberg“)
Serwisy: 'Bloomberg Professional Service', 'Bloomberg Data License'
 - Dostawcą Cen wykorzystywanych przez Fundusz jest Bloomberg. Najczęściej wykorzystywane są kursy BGN ('Bloomberg Generic Price').
- 5) Modele wykorzystywane na potrzeby wyceny specyficznych instrumentów:
- Na potrzeby ustalania wartości aktywów i zobowiązań w wartości godziwej – poza przypadkiem, gdy wycena oparta jest na cenach z aktywnego rynku danego instrumentu – tworzone są modele wyceny będące przeliczeniem przyszłych kwot, w szczególności przepływów pieniężnych lub dochodów i wydatków na ich bieżącą wartość, z uwzględnieniem założeń dotyczących ryzyka lub stanowiące oszacowanie wartości godziwej za pomocą innych powszechnie
- uznawanych metod, przy wykorzystaniu danych obserwowalnych w rozumieniu Rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych.
- Wycena dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu – gdy obrót na takim rynku jest mały – w przypadku obligacji skarbowych oraz obligacji emitentów, którzy jako zabezpieczenie wykonania zobowiązań z emisji uzyskali gwarancje Skarbu Państwa (np. BGK, PFR S.A.) przeprowadzana jest z zastosowaniem modelu wyceny opartego na mierzalnych danych rynkowych dla odpowiednich obligacji skarbowych (z uwzględnieniem różnicy w terminach, oprocentowaniu, warunkach opodatkowania i ryzyku).
 - Wycena Bonów Skarbowych znajdujących się w portfelu lokat opiera się na modelu wykorzystującym kursy rynkowe (danych obserwowalnych) odpowiednich dla danego bonu skarbowego obligacji skarbowych, przy czym po uzyskaniu wyników okresowych aukcji tych bonów skarbowych wycena uwzględnia wyniki ostatniej aukcji organizowanej przez Ministerstwo Finansów.
 - Instrumenty finansowe o charakterze dłużnym nienotowane na aktywnym rynku zawierające wbudowane instrumenty pochodne, wyceniane są z zastosowaniem modelu wyceny, przy czym wybór modelu zależy będzie m.in. od tego, czy wbudowany instrument pochodny jest ściśle powiązany z wycenianym instrumentem finansowym.
 - Podstawowym modelem stosowanym w zakresie wyliczania wartości pozycji w instrumentach pochodnych stopy procentowej typu *swap* (*interest rate swap* oraz *cross-currency interest rate swap*), kontrakty terminowe na przyszłą stopę procentową (*forward rate agreement*) oraz kontraktów terminowej wymiany walut (*currency forward*) oraz określonych instrumentów dłużnych jest metoda wyliczania zdyskontowanych (stopą dyskontową odpowiednią dla terminu i rodzaju instrumentu oraz walut) przepływów pieniężnych.
 - Dla instrumentów dłużnych (z określonymi przyszłymi przepływami pieniężnymi, dla których znane są terminy i zasady ustalania tych przepływów) jest metoda wyliczania zdyskontowanych przepływów pieniężnych, uwzględniająca w szczególności marżę kredytową (*spread*) ustaloną z ceny faktycznych transakcji danego instrumentu.
 - Dla instrumentów pochodnych kredytowych typu CDS (*credit default swap*) stworzony został model wyceny polegający na szacowaniu wartości bieżącej przyszłych kwot rozliczenia, wraz z prawdopodobieństwem danej płatności, uwzględniającego mierzalne dane z rynku instrumentów finansowych.
 - W przypadku wyceny opcji oraz składnika opcyjnego wbudowanego w obligację zamienną (w przypadku braku ścisłego powiązania z instrumentem dłużnym) stosowane są wyliczenia z systemu Dostawcy Cen, w których wykorzystuje się rozwiązanie równania *Blacka-Scholesa*, w oparciu o dane rynkowe (bieżący kurs akcji, odpowiednia zmienność kursów akcji, stopa wolna od ryzyka).
 - W przypadku warrantów subskrypcyjnych i praw poboru: wycena odbywa się w wartości godziwej: modele wyceny na podstawie danych pochodzących

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonaw-

czych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) [Dz.U.U.E.L.2009.302.32]

z aktywnego rynku, uwzględniającę wycenę odpowiadających im papierów wartościowych udziałowych danego emitenta, szczegółowe warunki emisji lub inkorporowanych praw oraz z uwzględnieniem zdarzeń mających istotny wpływ na tę wartość i w oparciu o ocenę sytuacji finansowej emitenta. Przed rozpoczęciem notowań prawa poboru akcji nowej emisji są wyceniane odpowiednio do jednorazowej zmiany wartości akcji dających te prawa. Wartość tych praw, jeśli nie odbywa się nimi obrót, nie ulega zmianie, chyba że notowane akcje danej spółki odnotowują spadek ceny uzasadniający korektę wartości praw poboru. Tym samym uwzględniana jest wartość teoretyczna tych praw poboru.

- Wycena praw do akcji dokonywana jest według cen tożsamych praw do akcji notowanych na aktywnym rynku, a gdy nie jest możliwe zastosowanie tej zasady – według ostatniej z cen, po jakiej nabywano je na rynku pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej, powiększonej o wartość godziwą prawa poboru niezbędnego do ich objęcia w dniu wygaśnięcia tego prawa. Akcje, do czasu rozpoczęcia notowań na rynku giełdowym, wyceniane są z zastosowaniem modelu uwzględniającego czas między nabyciem i planowanym wprowadzeniem na rynek lub asymilacją z akcjami notowanymi, uwzględniającego cenę nabycia, kursy akcji notowanych na rynku oraz – w przypadku nabycia z wykorzystaniem prawa poboru – wartości tego prawa poboru (do ceny nabycia akcji dolicza się wartość tych praw). Ponadto, w przypadku kolejnych emisji publicznych akcji spółki, której akcje danej emisji nie są notowane na rynku giełdowym, nowa cena emisyjna, po której została przeprowadzona emisja, staje się podstawą do wyceny akcji nienotowanych znajdujących się w portfelu. W przypadku, gdy na rynku giełdowym wyceniane są akcje danego emitenta, dla których uprawnienia akcjonariuszy są identyczne z posiadanymi akcjami, po ocenie zasadności takiego postępowania, akcje nienotowane mogą być wyceniane według kursu akcji w obrocie. Po zakończeniu notowań na rynku zorganizowanym udziałowych papierów wartościowych wycena nie ulega zmianie, chyba, że zdarzenia mające wpływ na wycenę rynkową tych papierów wartościowych uzasadniają obniżenie ich wartości, z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny.
- W odniesieniu do instrumentów finansowych o charakterze udziałowym, innych niż wymienione powyżej, stosuje się metodę estymacji, powszechnie stosowaną i uznawaną za adekwatną do danego instrumentu finansowego, z uwzględnieniem danych z rynków aktywnych, w tym np. model wyceny porównawczej z wykorzystaniem kursów akcji spółek z odpowiedniej grupy porównawczej (np. z tej samej branży, o podobnej charakterystyce przychodów), z uwzględnieniem czynników różnicujących lub w oparciu o analizę danych finansowych i prognoz dotyczących spółki (prognoz przepływów pieniężnych, wartości rezydualnej) lub połączenie kilku metod,
- W przypadku braku możliwości wyceny powyższymi metodami Fundusz podejmie starania by uzyskać

Wartości szacunkowe

Wycena aktywów i ustalanie wartości zobowiązań dokonywane są według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej. Oszacowanie wartości godziwej odbywa się – zgodnie z przepisami – poprzez (i) zastosowanie wartości z aktywnego rynku, (ii) zastosowanie do wyceny modelu wykorzy-

wartość oszacowaną przez wyspecjalizowaną, niezależną jednostkę świadczącą tego rodzaju usługi.

- 6) Z wyceny w wartości godziwej wyłączone są:
- a) Instrumenty finansowe (aktywa i zobowiązania)
 - (i) o pierwotnym terminie zapadalności nie dłuższym niż 92 dni, który to termin dotychczas nie podlegał wydłużeniu, oraz
 - (ii) niepodlegające operacjom objęcia dłużnych papierów wartościowych kolejnej emisji połączonych z umorzeniem posiadanych przez fundusz dłużnych papierów wartościowych wcześniejszej emisji.Instrumenty finansowe w takim przypadku wyceniane są metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości składnika aktywów
 - b) Transakcje:
 - reverse repo / buy-sell back
 - depozyty bankowe o terminie zapadalności nie dłuższym niż 92 dniW tych przypadkach stosuje się wycenę metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości składnika aktywów.
 - c) Transakcje:
 - repo/sell-buy back,
 - zaciągnięte kredyty,
 - pożyczki środków pieniężnych oraz
 - dłużne instrumenty finansowe wyemitowane przez funduszWycena skutków takich transakcji odbywa się począwszy od dnia ujęcia w księgach przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

W uzasadnionych przypadkach, gdy na skutek zdarzeń dotyczących emitentów bądź samych posiadanych dłużnych papierów wartościowych (a instrumenty nie są przedmiotem obrotu na rynku aktywnym), po analizie przypadku może być dokonany stosowny odpis z tytułu trwałej utraty wartości składnika lokat do wysokości szacowanej wartości odzyskiwalnej (w ciężar niezrealizowanego wyniku z inwestycji). W takim przypadku w zestawieniu lokat papiery wartościowe wykazywane są z uwzględnieniem odpisu. Przykładowymi przesłankami do stwierdzenia utraty wartości oraz oszacowania koniecznego odpisu (zamiast standardowego mechanizmu wyceny instrumentów) mogą być: znaczne pogorszenie sytuacji finansowej emitenta, ogłoszenie przez sąd upadłości emitenta z możliwością zawarcia układu z wierzycielami, upadłość likwidacyjna emitenta, umowa z wierzycielami w zakresie odłożenia terminów spłaty wierzycielności bądź restrukturyzacja (w tym obniżenie kwoty do zwrotu) wierzycielności, utrata przez emitenta możliwości regulowania zobowiązań. Określenie szacowanej kwoty odpisu z tytułu trwałej utraty wartości składnika lokat w każdym przypadku dokonywane jest adekwatnie do informacji o emitencie i instrumencie, oceny jego sytuacji finansowej i płynności, a w szczególności możliwości spłaty zobowiązań z uwzględnieniem jakości posiadanych zabezpieczeń wierzycielności i terminów ich realizacji / zbycia.

stującego obserwowalne dane rynkowe albo (iii) zastosowanie modelu, w którym główne dane nie są obserwowalne. W szczególnych przypadkach (zwłaszcza przy braku danych z aktywnego rynku oraz w przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości) wycena ta wymagać może dokonania oszacowania z zastosowaniem modelu

wyceny poziomu 3 – z wykorzystaniem danych nieobserwowalnych, opartego o subiektywne oceny, estymacje i przyjęcie założeń wpływających na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane wartości aktywów i zobowiązań oraz kwoty przychodów i kosztów. Oszacowania dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne, dane możliwe do zaobserwowania na rynku oraz szereg innych czynników uważanych za właściwe w danych okolicznościach. W pewnych obszarach oszacowania mogą okazać się niezbędne.

Oszacowania i założenia stanowiące ich podstawę podlegają okresowym przeglądom. Korekty w wartościach szacunkowych są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany oszacowania, jeżeli korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

Stosowane metody i modele wyceny są oceniane i weryfikowane: w codziennej działalności oraz okresowo, a przed wdrożeniem i wprowadzeniem zmian przedstawiane, i uzgadniane z Depozytariuszem Funduszu wraz z uzasadnieniem użycia.

W rozdziale 'Informacje dodatkowe' (sekcja C 'Informacje w zakresie ustalania wartości godziwej') przedstawione są szersze przypadki i dane dotyczące ustalania wartości godziwej w okresie sprawozdawczym.

Oszacowania dokonane na dzień bilansowy uwzględniają sytuację i dane z tego dnia i poziom ryzyka na ten dzień. Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego istnieje niepewność w zakresie dokonanych szacunków.

Ustalanie Wartości Aktywów Netto i wyniku z operacji

Na każdy Dzień Wyceny (oraz na dzień sporządzenia sprawozdania) ustalone są:

- wartość portfela inwestycyjnego (składników lokat),
- bilans, obejmujący wyliczenie wartości aktywów oraz jego zobowiązań,
- wartość wyniku z operacji – składającego się z ujętych przychodów z lokat, poniesionych kosztów^{*}, zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat i niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat,
- wartość Aktywów Netto^{*}, stanowiąca różnicę między wartością jego aktywów i zobowiązań,
- liczba Jednostek Uczestnictwa^{*} (dla każdej kategorii oddzielnie),
- wartość aktywów netto na Jednostkę Uczestnictwa oraz wartość aktywów netto przypadającą na Jednostki Uczestnictwa^{*}.
^{*} odpowiednio – gdy dotyczy – dla jednostek uczestnictwa każdej kategorii odrębnie

Wprowadzone w okresie sprawozdawczym zmiany stosowanych zasad (polityki) rachunkowości, metod wyceny oraz sposobu sporządzania sprawozdania finansowego

W okresie sprawozdawczym nie wprowadzono zmian stosowanych zasad rachunkowości, w tym metod ujmowania operacji, metod wyceny oraz sposobu sporządzania sprawozdania finansowego.

Nota 2 Należności Subfunduszu

Wartości w tys. zł

NOTA-2 NALEŻNOŚCI FUNDUSZU	31.12.2023	31.12.2022
Należności	31.00	37.00
Z tytułu zbytych lokat	0.00	0.00
Z tytułu instrumentów pochodnych	0.00	0.00
Z tytułu zbytych jednostek uczestnictwa albo w ydanych certyfikatów inwestycyjnych	0.00	0.00
Z tytułu dywidend	0.00	0.00
Z tytułu odsetek	0.00	0.00
Z tytułu posiadanych nieruchomości, w tym czynszów	0.00	0.00
Z tytułu udzielonych pożyczek w podziale na podmioty udzielające pożyczek	0.00	0.00
Pozostałe	31.00	37.00
w tym:		
Należności inne	0.00	0.00
Należności z tytułu benchmarków	4.00	0.00
Należności z tytułu świadczenia dodatkowego	27.00	37.00

Nota 3 Zobowiązania Subfunduszu

Wartości w tys. zł

NOTA-3 ZOBOWIĄZANIA FUNDUSZU	31.12.2023	31.12.2022
Zobowiązania	564.00	1 079.00
Z tytułu nabytych aktywów	0.00	646.00
Z tytułu transakcji przy zobowiązaniu się funduszu do odkupu	0.00	0.00
Z tytułu instrumentów pochodnych	0.00	0.00
Z tytułu wpłat na jednostki uczestnictwa albo certyfikaty inwestycyjne	0.00	15.00
Z tytułu odkupionych jednostek uczestnictwa albo wykupionych certyfikatów inwestycyjnych	80.00	34.00
Z tytułu wypłaty dochodów funduszu	0.00	0.00
Z tytułu wypłaty przychodów funduszu	0.00	0.00
Z tytułu wyciągów z tytułu emisji obligacji	0.00	0.00
Z tytułu krótkoterminowych pożyczek i kredytów	0.00	0.00
Z tytułu długoterminowych pożyczek i kredytów	0.00	0.00
Z tytułu gwarancji lub poręczeń	0.00	0.00
Z tytułu rezerw	0.00	0.00
Pozostałe składniki zobowiązań	484.00	384.00
w tym:		
Zobowiązania z tytułu podatku	122.00	26.00
Zobowiązania z tytułu wynagrodzenia za zarządzanie	317.00	330.00

Nota 4 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zestawienie środków pieniężnych i ich ekwiwalentów:

NOTA-4 I. STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA RACHUNKACH BANKOWYCH	31.12.2023		31.12.2022	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
I Banki / waluty		807.00		1 078.00
Bank Polska Kasa Opieki S.A.		807.00		1 078.00
EUR	0.00	0.00	0.00	0.00
PLN	41.00	41.00	60.00	60.00
USD	195.00	766.00	231.00	1 018.00

* Dla rozróżnienia przeznaczenia przechowywania środków w banku depozytariuszu: (a) "Bank Polska Kasa Opieki S.A." - środki pieniężne na rachunkach bieżących, (b) "BANK POLSKA KASA OPIEKI SA" - depozyty zabezpieczające wykonanie kontraktów pochodnych otrzymane oraz depozyt zabezpieczający złożony w Banku Pekao. Depozyty zabezpieczające otrzymane są także zaprezentowane jako zobowiązania wobec poszczególnych banków (które przekazały te depozyty)

NOTA-4 II. ŚREDNI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM POZIOM ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH UTRZYMYWANYCH W CELU ZASPOKOJENIA BIEŻĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	31.12.2023		31.12.2022	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
II Średni w okresie sprawozdawczym poziom środków pieniężnych		700.00		
EUR	0.00	0.00	0.00	2.00
PLN	24.00	24.00	86.00	86.00
USD	160.00	676.00	198.00	882.00

Nota 5 Ryzyka

Ryzyko inwestycyjne wynika z realizacji przyjętej polityki inwestycyjnej Subfunduszu. Dane wartościowe obrazujące ryzyko prezentowane są bez danych porównawczych.

Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem w podziale na klasy ryzyka o najistotniejszym znaczeniu w Subfunduszu – na dzień bilansowy:

Klasa	opis ryzyka	Poziom obciążenia ryzykiem		Udział w aktywach	Uwagi
1. ryzyko walutowe					
	struktura walutowa [przedstawiona w nocie 9]				
	waluty	766	tys. zł	0.4%	
	tytuły uczestnictwa w funduszach zagranicznych	198 368	tys. zł	99.6%	
	należności – w walutach	27	tys. zł	0.0%	
	zobowiązania w walutach	31	tys. zł	--	
	wartość niezabezpieczona (w podziale na waluty)			100.0%	
		50 605	tys. USD		
2. ryzyko kredytowe					
	tytuły uczestnictwa w funduszach zagranicznych	198 368	tys. zł	99.6%	
3. ryzyko cen akcji					
	tytuły uczestnictwa w funduszach zagranicznych	198 368	tys. zł	99.6%	
4. ryzyko modelu					
	składniki lokat (instrumenty dłużne, akcje nienotowane i instrumenty pochodne) wycenione w sposób inny niż w oparciu o kurs ustalony na aktywnym rynku tj. metodą skorygowanego kosztu nabycia lub poprzez oszacowanie wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny	-3	tys. zł	0.0%	

Informacje uzupełniające w zakresie ryzyka

- 1) W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nierozliczenia się transakcji zawieranych przez Subfundusz.
- 2) Ryzyko kredytowe i ryzyko rozliczeniowe
 - Ryzyko kredytowe i ryzyko kontrahenta polega na niewywiązaniu się emitenta ze swoich zobowiązań wynikających z emisji instrumentu finansowego; dotyczy także sytuacji kiedy kontrahent nie wywiązuje się z zawartej wcześniej umowy, w tym umowy, której przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne.
 - Ryzyko rozliczeniowe wiąże się z wystąpieniem sytuacji, w której Subfundusz wywiązał się ze swoich zobowiązań zanim zrobił to kontrahent; dotyczy to szczególnie transakcji na rynku międzybankowym (OTC) oraz transakcji na rynkach, na których nie funkcjonuje system rozliczeń nadzorowanych przez niezależną izbę rozliczeniową (gdzie stosowana jest tzw. zasada „free of payment”, czyli transferu papierów wartościowych bez płatności, a nie „delivery versus payment”, czyli wydanie przy płatności).
 - Przypadki znaczącej koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych kategoriach lokat
 - Na dzień bilansowy ryzyko kredytowe Subfunduszu nie było skoncentrowane (nie miał instrumentów jednego emitenta w wartości ponad 5% aktywów).
- 3) Ryzyko walutowe
 - Ryzyko walutowe ma związek ze zmiennością kursów walut i potencjalną utratą wartości lokat wyrażoną w złotych w przypadku, gdy Fundusz ma część aktywów denominowanych w walutach obcych oraz odpowiednim zwiększeniem wartości (w złotych) zobowiązań wyrażonych w walutach.
 - Subfundusz nie stosuje zabezpieczenia ryzyka walutowego związanego ze składnikami portfela bądź środkami pieniężnymi wyrażonymi w walutach innych niż złote.
- 4) Subfundusz dokonuje inwestycji w tytuły uczestnictwa zagranicznych funduszy inwestycyjnych dokonujących inwestycji w instrumenty finansowe mogące nieść ze sobą ryzyko inwestycyjne związane z własną polityką inwestycyjną, w tym w szczególności ryzyko stopy procentowej, ryzyko kredytowe, ryzyko walutowe oraz ryzyko cen akcji. Z powodu pośredniego inwestowania nie prezentuje się w niniejszej nodzie pośredniego obciążenia ryzykiem omawianych rodzajów. Ryzyko związane z funduszami, których tytuły uczestnictwa są nabywane należy m.in. od ich polityki inwestycyjnej, w tym dominujących inwestycji (np. fundusze typu akcyjnego, surowcowe, regionalne). Pekao TFI S.A. zarządza ryzykiem związanym z funduszami, których tytuły uczestnictwa są nabywane poprzez dywersyfikację poszczególnych składników lokat, analizę miar ryzyka nabywanych funduszy i ich benchmarków oraz bieżący monitoring i aktualizację tzw. portfela modelowego. Może się zdarzyć, że ze względu na prowadzoną politykę inwestycyjną instytucji wspólnego inwestowania wystąpi okresowe zawieszenie wyceny posiadanych tytułów uczestnictwa, np. w związku z brakiem możliwości wyceny istotnych składników lokat w wybranych krajach, bądź regionach geograficznych.
- 5) Ryzyko płynności, ryzyko braku możliwości zbycia według wartości godziwej

Ryzyko płynności dotyczy sytuacji, gdyby wystąpił brak możliwości realizacji transakcji na składnikach portfela inwestycyjnego w istotnie dużej ilości, np. w związku z zawieszeniem obrotu na rynkach notowań takich instrumentów. W szczególności, w związku z faktem inwestowania w jednostki uczestnictwa / tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych – ryzyko to wynikać (pośrednio) może z zasad inwestowania przez fundusze portfelowe. Brak możliwości realizacji transakcji na takich składnikach wynikać może z okresowego zawieszenia odkupywania tytułów uczestnictwa przez zagraniczne fundusze inwestycyjne będące składnikami lokat. W okresie sprawozdawczym nie było takich sytuacji w odniesieniu do lokat.

6) Ryzyko modelu

Zgodnie ze wskazaniem w Prospekcie Informacyjnym Funduszu w przypadku braku możliwości uzyskania wyceny posiadanych przez Subfundusz tytułów uczestnictwa w określonych sytuacjach wartość tych tytułów uczestnictwa zostanie oszacowana. Istnieje ryzyko, iż w przypadku zastosowania modelu opierającego się na mniejszym zakresie informacji niż dysponują emitenci tytułów uczestnictwa wyceny ujawnione w sprawozdaniu finansowym mogą różnić się od wartości, jakie zostałyby ustalone przez tych emitentów.

7) Inne typowe klasy ryzyka

- Subfundusz nie posiada lokat w instrumenty o charakterze udziałowym, nie jest więc obciążony ryzykiem cen akcji. Na ryzyko cen akcji składają się: ryzyko systematyczne całego rynku akcji, ryzyko branży oraz ryzyko specyficzne konkretnego emitenta akcji.
- Aktywa Subfunduszu nie są obciążone ryzykiem stopy procentowej (ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej, ryzykiem wartości godziwej wynikającym ze stopy procentowej).

1) Inne istotne ryzyka, w tym globalne i ryzyko geopolityczne

a) Wpływ wojny w Ukrainie

24 lutego 2022 wojska Federacji Rosyjskiej wkroczyły na teren Ukrainy rozpoczynając pełnowymiarową wojnę (po okresie ukrytego konfliktu po zajęciu przez Rosję Krymu i wsparciu samowłańczych separatystycznych republik na terenie Ukrainy w 2014). Efektem agresji są olbrzymie zniszczenia kraju napadniętego, masowy exodus mieszkańców (w tym do Polski), zaprzestanie przez Ukrainę eksportu towarów wielu kategorii i normalnej wymiany handlowej. Agresja została potępiona przez większość krajów ONZ, a większość krajów zachodu (m.in. USA, kraje Unii Europejskiej, Wielka Brytania, Kanada, Japonia) wprowadziło szerokie sankcje na Rosję.

Spodziewanym skutkiem wojny są: ofiary w ludziach, zniszczenia i ogromne problemy gospodarcze Ukrainy, a sankcje nałożone na Rosję mają na celu ograniczenie możliwości prowadzenia wojny przez ten kraj. Wojna wpływa negatywnie (w okresie sprawozdawczym i do czasu podpisania sprawozdań) na globalną koniunkturę i występują różnorodne perturbacje w gospodarce i handlu światowym, w tym m.in. wysoka inflacja, podwyżki kosztów surowców energetycznych, zaburzenia w handlu produktami rolnymi i zmniejszenia podaży wielu towarów żywnościowych oraz materiałów strategicznych, braku współpracy gospodarczej z Rosją. Ze względu na dynamikę sytuacji w Ukrainie i działań mających na celu wywarcie presji na Rosję, spodziewane efekty gospodarcze i geopolityczne obecnie nie są możliwe do oszacowania. Bezprecedensowa sytuacja, wojna, jej skutki oraz sankcje istotnie zwiększają poziomy ryzyka: rynkowego, kredytowego, płynności – jednakże nie ma możliwości skwantyfikowania tych zmian. Pojawiają się nowe rodzaje skutków, jak migracja mieszkańców Ukrainy, niepewność we współpracy międzynarodowej, narastające napięcia geopolityczne (w tym w kontekście stosunku do wojny, ale i tworzenia świata dwubiegunowego). Równocześnie informacje co do zakończenia wojny mogą wpłynąć pozytywnie na wybrane branże gospodarki – mające znaczenie dla zabezpieczenia przed ryzykiem rozszerzenia lub wybuchu konfliktu, ale także związane ze wsparciem odbudowy gospodarki Ukrainy.

Na datę bilansową oraz na dzień podpisania sprawozdania fundusze i subfundusze zarządzane przez Pekao TFI S.A. nie mają bezpośrednio ekspozycji na podmioty z tych krajów ani na same państwa zaangażowane w konflikt: Ukrainę ani na Rosję lub Białoruś.

b) Kryzys energetyczny i podwyższona inflacja

Rok 2023 to okres kumulacji szeregu czynników geopolitycznych, mających wpływ na sytuację gospodarczą i stan funduszy zarządzanych przez Pekao TFI S.A., w tym: skutki bezpośrednie i pośrednie wojny w Ukrainie. Ponadto konsekwencjami wojny są: ryzyko utrzymania się podwyższonej inflacji w najważniejszych gospodarkach, w tym europejskich i ich trudności gospodarczych, procesy deglobalizacyjne, ryzyko ograniczeń w dostępie (wraz ze wzrostem cen) do surowców energetycznych i żywności. Inflacja w Polsce (niezależnie od przyczyn, a także decyzji Rady Polityki Pieniężnej i działań NBP oraz działań osłonowych) była w 2023 także zagrożeniem dla krajowego wzrostu gospodarczego, wzmocnionym przez procesy demograficzne. Na początku roku 2023 występowały jeszcze objawy globalnego kryzysu energetycznego, który mógł mieć istotny wpływ na gospodarkę i nastroje społeczne, uwytklane także przez współczesność z kryzysem klimatycznym. Koniec roku i sytuacja w 2024 wskazuje na zmniejszenie negatywnego wpływu powyższych zjawisk na gospodarkę.

Te główne czynniki mają i będą miały wpływ na rynki finansowe, a w konsekwencji na sytuację płynnościową poszczególnych funduszy i subfunduszy (w tym na poszczególne inwestycje) oraz decyzje uczestników w przedmiocie nabywania lub odkupu Jednostek Uczestnictwa, jednakże skutki tych czynników dla funduszy i subfunduszy Pekao nie są obecnie możliwe do oszacowania. Skala działalności funduszy zarządzanych przez Pekao TFI S.A. oraz stosowane procesy zarządzania zapewniają minimalizację negatywnych skutków.

c) Ryzyko sektora bankowego

W 2023 wzrosło ryzyko inwestycji w podmioty z branży bankowej. Globalnie pierwszym istotnym wydarzeniem była restrukturyzacja 2 banków amerykańskich w połowie marca 2023 (Silicon Valley Bank i Signature Bank – przejętych przez FDIC – system ochrony depozytów i stabilności finansowej), a także problemy i przejście banku Credit Suisse przez bank UBS.

W Polsce natomiast system bankowy narażony jest na pogorszenie sytuacji wskutek wyroków sądowych odnoszących się do kredytów zaciąganych we frankach szwajcarskich lub powiązanych z tą walutą. W 2023 wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazał kierunek dalszych postępowań sądowych, z czego może wynikać dalsze pogorszenie sytuacji niektórych banków w Polsce.

Mimo wskazanych powyżej zagrożeń i wobec powyższych a także niewymienionych rodzajów ryzyka, które mogłyby wpłynąć na sytuację majątkową, wynik z operacji (i zmiany sytuacji finansowej) Pekao TFI nie prognozuje zagrożenia dla kontynuowania działalności funduszy i subfunduszy zarządzanych, a sytuacja finansowa i płynnościowa w tym kontekście

na dzień podpisania sprawozdania nie budzi wątpliwości co do zdolności kontynuacji działalności w okresie co najmniej 12 miesięcy.

8) Informacje dot. zarządzania ryzykiem i metody pomiaru całkowitej ekspozycji

Pekao TFI S.A. zarządza ryzykiem w zakresie adekwatnym do prowadzonej polityki inwestycyjnej, w tym m.in. ryzykiem walutowym, ryzykiem niewypłacalności emitentów papierów wartościowych oraz ryzykiem kredytowym kontrahentów w transakcjach.

W Pekao TFI S.A. funkcjonuje system zarządzania ryzykiem. Towarzystwo stosuje procesy, metody i procedury pomiaru oraz zarządzania ryzykiem, a także oblicza całkowitą ekspozycję funduszu / subfunduszu. W odniesieniu do Funduszu stosowana jest (jednakowa dla wszystkich funduszy, w tym subfunduszy zarządzanych przez Pekao TFI S.A.) **metoda zaangażowania**.

W dokumencie 'Inne informacje' dołączanym do rocznego sprawozdania finansowego ujawnia się także wartości ekspozycji, w tym dane wykorzystywane do obliczeń oraz najniższa, najwyższa i przeciętna wartość całkowitej ekspozycji w okresie sprawozdawczym.

Poza zgodnością z przepisami prawa oraz polityką inwestycyjną badana jest także zgodność wewnętrznych limitów – odrębnie dla każdego portfela lokat (funduszu, subfunduszu). Przyjęte metody oraz limity są zgodne z profilem ryzyka inwestycyjnego i polityką inwestycyjną.

Nota 6 Instrumenty pochodne

Na datę bilansową (31.12.2023) w portfelu lokat nie ma instrumentów pochodnych

Nota 7 Transakcje repo / sell-buy back oraz reverse repo / buy-sell back, pożyczek papierów wartościowych

1) Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu (*Buy-sell back / reverse repo*)

Na datę bilansową nie ma transakcji bsb / reverse-repo

Na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego – nie było takich transakcji

2) Transakcje przy zobowiązaniu się Subfunduszu do odkupu (*Sell-buy back / repo*)

Na datę bilansową nie ma transakcji sbb / repo

Na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego – nie było takich transakcji

3) Należności z tytułu papierów wartościowych pożyczonych od Subfunduszu w trybie przepisów rozporządzenia o pożyczkach papierów wartościowych

4) Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych przez Fundusz w trybie przepisów rozporządzenia o pożyczkach papierów wartościowych

Subfundusz nie miał na datę bilansową pożyczonych papierów wartościowych (udzielonych pożyczek - w charakterze pożyczkodawcy) ani zaciągniętych pożyczek papierów wartościowych (w charakterze pożyczkobiorcy). Ta sama informacja dotyczy także poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Nota 8 Kredyty i pożyczki

Subfundusz nie miał na datę bilansową ani w okresie sprawozdawczym udzielonych pożyczek ani zaciągniętych kredytów. Ta sama informacja dotyczy także poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Nota 9 Waluty i różnice kursowe

1. Część aktywów, w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty i część pasywów Subfunduszu była denominowana w walutach obcych – zgodnie z poniższym zestawieniem walutowej struktury pozycji bilansu:

NOTA-9 I. WALUTOWA STRUKTURA POZYCJI BILANSU	31.12.2023		31.12.2022	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
I. Aktywa		199 206		200 659
1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		807		1 078
PLN	41	41	60	60
USD	195	766	231	1 018
2. Należności		31		37
PLN	4	4	0	0
USD	7	27	8	37
3. Transakcja reverse repo/buy-sell back		0		0
4. Składniki lokat notowane na aktyw nym rynku, w tym:		0		0
- dłużne papiery w wartościowe		0		0
5. Składniki lokat nienotowane na aktyw nym rynku, w tym:		198 368		199 544
USD	50 413	198 368	45 333	199 544
- dłużne papiery w wartościowe		0		0
6. Nieruchomości	0	0	0	0
7. Pozostałe aktywa		0		0
II. Zobowiązania		564		1 079
PLN	533	533	399	399
USD	8	31	155	680

Tabela nr 251/A/NBP/2023 z dnia 2023-12-29

	Nazwa waluty	Kod waluty	Kurs średni
1.	dolar amerykański	1 USD	3,9350

2. Dodatnie i ujemne różnice kursowe w przekroju lokat Subfunduszu, zgodnie z podziałem przedstawionym w zestawieniu lokat, w podziale na zrealizowane i niezrealizowane:

NOTA-9 II. DODATNIE I UJEMNE RÓŻNICE KURSOWE W PRZEKROJU LOKAT FUNDUSZU	31.12.2023			
	Dodatnie różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.
Akcje	0.00	0.00	0.00	0.00
Warranty subskrypcyjne	0.00	0.00	0.00	0.00
Prawa do akcji	0.00	0.00	0.00	0.00
Prawa poboru	0.00	0.00	0.00	0.00
Kwity depozytowe	0.00	0.00	0.00	0.00
Listy zastawne	0.00	0.00	0.00	0.00
Dłużne papiery w artosciowe	0.00	0.00	0.00	0.00
Instrumenty pochodne	0.00	0.00	0.00	0.00
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	0.00	0.00	0.00	0.00
Jednostki uczestnictwa	0.00	0.00	0.00	0.00
Certyfikaty inwestycyjne	0.00	0.00	0.00	0.00
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje w spólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	1 962.00	0.00	0.00	21 098.00
Wierzytelności	0.00	0.00	0.00	0.00
Weksle	0.00	0.00	0.00	0.00
Depozyty	0.00	0.00	0.00	0.00
Waluty	0.00	0.00	0.00	0.00
Nieruchomości	0.00	0.00	0.00	0.00
Statki morskie	0.00	0.00	0.00	0.00
Inne	0.00	0.00	0.00	0.00

NOTA-9 II. DODATNIE I UJEMNE RÓŻNICE KURSOWE W PRZEKROJU LOKAT FUNDUSZU	31.12.2022			
	Dodatnie różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.
Akcje	0	0	0	0
Warranty subskrypcyjne	0	0	0	0
Prawa do akcji	0	0	0	0
Prawa poboru	0	0	0	0
Kwity depozytowe	0	0	0	0
Listy zastawne	0	0	0	0
Dłużne papiery w artosciowe	0	0	0	0
Instrumenty pochodne	0	0	0	0
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	0	0	0	0
Jednostki uczestnictwa	0	0	0	0
Certyfikaty inwestycyjne	0	0	0	0
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje w spólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	5 023	11 355	0	0
Wierzytelności	0	0	0	0
Weksle	0	0	0	0
Depozyty	0	0	0	0
Waluty	0	0	0	0
Nieruchomości	0	0	0	0
Statki morskie	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0

Nota 10 Dochody i ich dystrybucja

1) Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat oraz wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny aktywów zostały zaprezentowane w zestawieniu:

NOTA-10 ZREALIZOWANY I NIEZREALIZOWANY ZYSK (STRATA) ZE ZBYCIA LOKAT	31.12.2023		31.12.2022	
	Wartość zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat w tys.	Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku z wyceny aktywów w tys.	Wartość zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat	Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku z wyceny aktywów w tys.
Składniki lokat notowane na aktyw nym rynku	0.00	0.00	0.00	0.00
Składniki lokat nienotowane na aktyw nym rynku	1 773.00	9 473.00	4 104.00	-27 391.00
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje w spólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	1 773.00	9 473.00	4 111.00	-27 391.00
Instrumenty pochodne	0.00	0.00	-7.00	0.00
Pozostałe	0.00	0.00	0.00	0.00
Suma:	1 773.00	9 473.00	4 104.00	-27 391.00

- 2) Subfundusz, zgodnie ze Statutem, nie wypłaca dywidend ani innych dochodów. Dochody Subfunduszu osiągnięte w wyniku dokonanych inwestycji, w tym odsetki oraz dywidendy, powiększają wartość aktywów danego subfunduszu, jak również zwiększają odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa tego subfunduszu.
- 3) Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat niezwiązany z wpływem do funduszu środków pieniężnych, w zakresie, w jakim nie wynika on z transakcji, których rozliczenie pieniężne ma nastąpić niezwłocznie, w terminie przyjętym standardowo w rozrachunku transakcji na danym rynku – nie było takich przypadków.

Nota 11 Koszty Subfunduszu

Subfundusz ponosi swoje koszty działalności (inwestycyjne i operacyjne samodzielnie). Jednakże – zgodnie ze Statutem Funduszu – określone koszty są ponoszone (lub zwracane Subfunduszowi). Ponadto, część kosztów obsługi Subfunduszu (które, zgodnie ze Statutem, nie obciążają Subfunduszu) opłacana jest przez Towarzystwo (z wynagrodzenia za zarządzanie). Poniżej zaprezentowane są zasady w tym zakresie, w tym wskazanie rodzajów kosztów, dla których wprowadzone są maksymalne poziome obciążenia Subfunduszu (powyżej takiego progu obligatoryjnie nadwyżka staje się kosztem Towarzystwa). Towarzystwo może podejmować decyzje o przejęciu (ponoszeniu) wybranych rodzajów kosztów, mimo że Subfundusz może takim rodzajem kosztów zostać obciążony zgodnie ze Statutem.

Zwykle największą pozycją kosztową jest wynagrodzenie za zarządzanie.

Fundusz wypłaca Towarzystwu wynagrodzenie za zarządzanie każdym z subfunduszy (naliczane codziennie odrębnie w każdym z subfunduszy). Wynagrodzenie wyliczane jest dla jednostek uczestnictwa każdej kategorii odrębnie.

Stawki wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem:

- Kwoty wynagrodzenia za zarządzanie naliczane są w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa każdej kategorii odrębnie.
- Zmiany stawki wynagrodzenia za zarządzanie w okresie sprawozdawczym (i po dacie bilansowej):

Stawki wynagrodzenia za zarządzanie				
kategoria JU	rodzaj wynagrodzenia	stawka	obowiązująca od	obowiązująca do
A	stałe	1.90%	01.01.2022	--
B	stałe	2.00%	01.01.2022	--
E	stałe	1.90%	01.01.2022	--
F	stałe	1.90%	01.01.2022	--
I	stałe	1.90%	01.01.2022	--
J	stałe	2.00%	01.01.2022	--
K	stałe	2.00%	01.01.2022	--
L	stałe	0.01%	01.06.2022	--
P	stałe	0.60%	01.11.2021	--

- Wynagrodzenie za zarządzanie (stałe) wyliczane jest w każdym dniu, proporcjonalnie do wartości aktywów netto na poprzedni Dzień Wyceny – według obowiązującej stawki.
- Zgodnie ze Statutem wynagrodzenie zmienne nie jest naliczane ani pobierane.

	rok 2023	rok 2022
Subfundusz naliczył wynagrodzenie za zarządzanie w wysokości (tys. zł)	3 800	4 193

Zgodnie ze Statutem Funduszu Subfundusz może uznawać za koszty i ponosić następujące rodzaje opłat, prowizji i wynagrodzenia:

- (i) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie – ujawniane szczegółowo w niniejszej notcie.
- (ii) koszty Nielimitowane, do których należą:
 - 1) koszty obsługi transakcji na Aktywach Subfunduszu (w tym opłaty), opłaty za wykonywanie czynności i usług bankowych w związku z Aktywami Subfunduszu bądź zobowiązaniami Subfunduszu: opłaty i prowizje maklerskie, opłaty i prowizje bankowe, w tym wobec Depozytariusza, prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych oraz rozliczeniowych, a także prowadzących wymagane prawem repozytoria, w tym opłaty transakcyjne, koszty obsługi i odsetek od kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu, opłaty i prowizje z tytułu korzystania z wielostronnych platform obrotu (MTF) oraz ze zorganizowanych platform obrotu (OTF) – w zakresie transakcji przeprowadzanych na rzecz Subfunduszu;
 - 2) podatki i opłaty oraz inne koszty wynikające z przepisów prawa lub regulacji wewnętrznych sądów, związane z Subfunduszem.
- (iii) koszty limitowane, do których należą (opisane szczegółowo w Statucie Funduszu):
 - 1) koszty Depozytariusza (z tytułu prowadzenia rejestru i przechowywania aktywów Funduszu oraz weryfikacji wartości Aktywów Netto Funduszu i poszczególnych subfunduszy, do wysokości nieprzekraczającej **0,10%** średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku bilansowym,
 - 2) koszty firmy audytorskiej wybranej do badania sprawozdań finansowych Funduszu z tytułu wykonania wymaganych przez prawo usług, do wysokości nieprzekraczającej **0,04%** średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku bilansowym,
 - 3) koszty Agenta Transferowego związane z prowadzeniem rejestru Uczestników Funduszu (i odpowiednich subrejestrów), do wysokości nieprzekraczającej **0,25%** średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku bilansowym,

- 4) koszt wykorzystywania oprogramowania na potrzeby prowadzenia ksiąg Funduszu/Subfunduszu, systemów dla potrzeb obowiązkowego raportowania, a także koszty związane z administrowaniem Funduszem i Subfunduszem, do wysokości nieprzekraczającej **0,03%** średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku bilansowym,
- 5) wybrane koszty związane z obsługą Uczestników Funduszu do wysokości nieprzekraczającej **0,02%** średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku bilansowym,
- 6) koszty obsługi prawnej (w tym pomocy prawnej i doradztwa podatkowego), niezwiązane z działalnością inwestycyjną Funduszu dokonywaną na rzecz Subfunduszu, do wysokości nieprzekraczającej **0,10%** średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku bilansowym,
- 7) koszty udostępnienia i stosowania przez Fundusz indeksów oraz stawek referencyjnych, do wysokości nieprzekraczającej **75 000 zł** w danym roku bilansowym,
- 8) koszty postępowania przed sądem powszechnym, sądem polubownym, sądem administracyjnym oraz cywilnego postępowania egzekucyjnego, związane z działalnością inwestycyjną Funduszu dokonywaną na rzecz Subfunduszu, do wysokości nieprzekraczającej **0,05%** średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku bilansowym,
- 9) koszty druku i publikacji materiałów informacyjnych, ogłoszeń – w zakresie wynikającym z przepisów prawa lub zapisów w Statucie oraz koszty tłumaczenia dokumentów Funduszu lub Subfunduszu, do wysokości nieprzekraczającej **0,02%** średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku bilansowym,
- 10) koszty likwidacji Subfunduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora.

Szczegółowe zasady ujmowania, rozliczania oraz stawki kosztów i ew. pułapy określone są w Statucie Funduszu.

W odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa kategorii P obowiązuje odrębny katalog kosztów, którymi Subfundusz (w odniesieniu do tych Jednostek Uczestnictwa) może być obciążony. Nieobciążającą Subfunduszu kwotą kosztów ponosi (zwraca Subfunduszowi) Towarzystwo.

Koszty zostały zaprezentowane w niniejszej nocie-11 oraz w części sprawozdania 'Rachunek Wyniku z Operacji'.

W okresie sprawozdawczym część kosztów działania Subfunduszu, w tym usług wobec Subfunduszu: była ponoszona w ciężar aktywów Subfunduszu, a w przypadku części – była pokrywana przez Towarzystwo. Wynika to zarówno z zapisów Statutu Funduszu (lista i ew. maksymalny poziom określonych rodzajów kosztów wraz ze wskazaniem, że inne rodzaje kosztów są pokrywane przez Towarzystwo), a także z decyzji Towarzystwa (w zakresie wzięcia na siebie określonych kosztów: w całości lub części).

Poniżej zaprezentowano wartości z ksiąg rachunkowych Towarzystwa w podziale na rodzaje kosztów / opłat wynikających z działania Subfunduszu, a które zostały opłacone przez Towarzystwo w takim zakresie, w jakim można je zaklasyfikować do wskazanych rodzajów oraz przypisać jednoznacznie do danego Subfunduszu. W zestawieniu 'Rachunek Wyniku z Operacji' koszty i kwota ich pokrywania przez Towarzystwo uwzględniają te koszty, dla których zostały opłacone przez Subfundusz i ew. zostały zrekomensowane Subfunduszowi przez Towarzystwo.

NOTA-11 I. KOSZTY POKRYWANE PRZEZ TOWARZYSTWO	31.12.2023	31.12.2022
	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.
Opłata za audytora	1.00	0.00
Opłata za oprogramowanie	1.00	0.00
Pozostałe – inne	6.00	0.00
Prowadzenie rejestru aktywów opłata	9.00	0.00

Nota 12 Dane porównawcze o Jednostkach Uczestnictwa

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu następujących kategorii (w rozumieniu art. 158 Ustawy).

kategorie Jednostek Uczestnictwa wpisane do Statutu Funduszu: A, B, E, F, I, J, K, L, P.

Jednostki Uczestnictwa nie wszystkich kategorii są zbywane (Towarzystwo ogłasza informację o umożliwieniu nabywania).

Jednostki uczestnictwa różnych kategorii mogą różnić się między sobą:

- (i) stawkami określającymi wynagrodzenie za zarządzanie (w tym – jeśli dotyczy wynagrodzenia zmiennego),
- (ii) rodzajem (katalogiem) kosztów obciążających fundusz / subfundusz (w tym limitów) – opisanym w Nocie 11 (Koszty),
- (iii) faktycznie stosowanymi stawkami opłat manipulacyjnych pobieranych przy zbywaniu,
- (iv) stosowaniem opłaty manipulacyjnej przy odkupywaniu (Jednostki Uczestnictwa kategorii B),
- (v) progiem minimalnym wartości inwestycji,
- (vi) wskazaniem prowadzących dystrybucję (siecią dystrybucji).

Jednostki Uczestnictwa zbywane są (i odkupywane) w Dni Wyceny, to jest w dni, w których odbywa się sesja na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Fundusz przyjmuje wpłaty na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu (określonych kategorii) w złotych oraz w dolarach USA (US \$). Wartość aktywów netto przypadająca na Jednostkę Uczestnictwa w takiej drugiej walucie jest ustalana poprzez podzielenie wartości Jednostki Uczestnictwa w PLN (zaokrąglonej) przez odpowiedni kurs waluty ogłaszany przez NBP (na datę wyceny).

Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego i na koniec roku obrotowego za trzy ostatnie lata.

Opis		31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
Wartość Aktywów Netto	[tys. zł]	198 642	199 580	245 523	178 535
Wartość JU kat. A	[zł]	70.57	68.06	76.93	63.99
Wartość JU kat. E	[zł]	70.57	68.06	76.93	63.99
Wartość JU kat. I	[zł]	36.83	35.52	40.15	35.12
Wartość JU kat. F	[zł]	100.00	100.00	100.00	100.00
Wartość JU kat. B, J, K, L, P	[zł]	100.00	100.00	100.00	--
<i>Wartość JU kat. A [USD]</i>		17.93	15.46	18.95	17.03
<i>Wartość JU kat. I [USD]</i>		9.36	8.07	9.89	9.34

Informacje dodatkowe

A Informacje o znaczących zdarzeniach, dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym

Nie wystąpiły znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych wymagające ujęcia w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres sprawozdawczy.

B Informacje o znaczących zdarzeniach po dniu bilansowym

Nie wystąpiły znaczące zdarzenia po dniu bilansowym, które nie zostały uwzględnione w bieżącym sprawozdaniu finansowym.

C Informacje w zakresie ustalania wartości godziwej

W sprawozdaniu prezentowane są ujawnienia dotyczące wartości godziwej, jako podstawowej metody ustalania wartości aktywów i zobowiązań.

W niniejszym podrozdziale zaprezentowane zostają:

- Zbiorcza wartość aktywów i zobowiązań sklasyfikowanych na poszczególnych poziomach hierarchii wartości godziwej oraz informacje w podziale na kategorie lokat.
- Kwoty przeniesień między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ze wskazaniem przyczyn i zasad co do przenoszenia między poziomami.
- W przypadku regularnych wycen wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 2 lub 3 hierarchii wartości godziwej – opis techniki wyceny oraz dane wejściowe, a także zmiany w tym zakresie (jeśli wystąpiły).
- Dodatkowe, szczegółowe informacje dla przypadków instrumentów podlegających wycenie wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej.

Poziomy wartości godziwej

W poniższym zestawieniu zaprezentowana została struktura aktywów i zobowiązań funduszy – stanowiących instrumenty finansowe – z perspektywy sposobu ustalania wartości godziwej (przypisanie w hierarchii wartości godziwej do poszczególnych poziomów) według stanu na datę bilansową.

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ	31.12.2023							
	Poziom 1		Poziom 2		Poziom 3		Razem	
	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach netto	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach netto	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach netto	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach netto
Aktywa	0	0.0%	198 368	99.6%	0	0.0%	198 368	99.6%
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	198 368	99.6%	-	-	198 368	99.6%

Wyjaśnienia do tabeli:

- Struktura instrumentów finansowych – w podziale uwzględniającym sposób szacowania wartości godziwej:
 - Poziom 1 wycena według danych z aktywnego rynku,
 - Poziom 2 wycena z zastosowaniem modelu – z wykorzystaniem obserwowalnych danych rynkowych,
 - Poziom 3 wycena z zastosowaniem modelu – z wykorzystaniem głównie danych innych niż obserwowalne dane rynkowe.
- Prezentowane są kategorie instrumentów finansowych – zgodnie z ich występowaniem w portfelu lokat, bez uwzględnienia środków pieniężnych.
- W zestawieniu uwzględnione są (jeśli występują) instrumenty finansowe o wartości ujemnej na datę bilansową (wyodrębnione i stanowią zobowiązanie – nie są uwzględniane w sumie aktywów dla danego poziomu).
- Jeżeli występują przypadki instrumentów dłużnych wycenianych z użyciem kursów z rynku transakcji bezpośrednich – za pośrednictwem kursu *Bloomberg Generic Price* (BGN) od Dostawcy Cen – wartości takie są uwzględnione wraz z innymi instrumentami (w części dla Poziomu 2) oraz dodatkowo wartość sumaryczna jest wyodrębniona.
- W odniesieniu do giełdowych instrumentów pochodnych: nie są one przedstawiane w sprawozdaniu w wycenie wynikającej z kursów rynkowych (ekspozycja), a poprzez wartość złożonych depozytów zabezpieczających. W związku z tym w powyższej tabeli ta grupa instrumentów nie jest prezentowana. Kwota depozytu zabezpieczającego ustalana jest przez odpowiednie izby rozliczające i wynika z wartości na rynku. Wartość bilansowa instrumentów jest uznawana za wartość oszacowania według danych rynkowych (szacowanie wartości godziwej poziomu 1).

Wycena w wartości godziwej jest oszacowaniem wartości instrumentu, przy wykorzystaniu danych (na odpowiednim poziomie hierarchii ustalania wartości godziwej). Poziom 1 charakteryzuje się najlepszym odzwierciedleniem sytuacji rynkowej i wycena taka jest nacechowana najniższym ryzykiem. Jednakże występują w tym przypadku inne rodzaje ryzyka, omówione w Nocie 1 (podrozdział wartości szacunkowe) i w Nocie 5 'Ryzyka'. Wycena na poziomie 2 (z zastosowaniem odpowiedniego modelu z wykorzystaniem znacząco istotnych obserwowalnych danych rynkowych) oznacza oszacowanie wartości, po których transakcje odbywałyby się, jednakże ryzyko niemożliwości ich zawarcia lub dodatkowe koszty są wyższe niż na aktywnym rynku.

Zastosowanie wyceny na poziomie 3 skutkuje tym, że cena transakcyjna ze zwiększonym prawdopodobieństwem będzie odbiegała od wyceny z zastosowaniem modelu.

W przypadku instrumentów finansowych wycenianych z zastosowaniem odpowiedniego modelu występuje ryzyko modelu, polegające na tym, że wyceny ujawnione w sprawozdaniu finansowym mogą różnić się od wartości, jakie zostałyby wyznaczone, gdyby istniał dla nich aktywny rynek lub miała miejsce transakcja na danym instrumencie finansowym. Ryzyko związane jest także z faktem przyjęcia w modelu oszacowań i parametrów kalibrujących dobranych z najwyższą starannością, które jednak mogą dawać inny wynik niż gdyby analogiczne przeliczenia przeprowadzał inny podmiot.

Stosowanie oszacowania z zastosowaniem modelu ma miejsce przy braku aktywnego rynku dla danego instrumentu. Jednakże dla pozagiełdowych, niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych rynek takiej klasy aktywów jest bardzo duży i w zwykłej sytuacji rynkowej z dużym prawdopodobieństwem można zawrzeć transakcje przeciwstawne, efektywnie ograniczające powyższe ryzyko.

Poza powyższym z instrumentami wycenianymi z wykorzystaniem modeli związane jest ryzyko:

- Ryzyko rynkowe specyficzne dla kategorii lokat. W szczególności dla pozagiełdowych, niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych rynek takiej klasy aktywów jest bardzo duży i po wprowadzeniu regulacji (w zakresie centralnego rozliczania oraz obowiązku stosowania bilateralnych depozytów zabezpieczających) ryzyko kontrahenta jest istotnie ograniczone. Ryzyko kontrahenta jest monitorowane, a dla tej klasy aktywów transakcje zawierane są z podmiotami o uznanej pozycji rynkowej i wiarygodności, a umowy zawierane są w oparciu o wystandaryzowane umowy (umowa MA ISDA, wraz z CSA oraz odpowiednie umowy według standardów ZBP). W odniesieniu do jurysdykcji zagranicznych wykonywane są niezależne weryfikacje wykonalności zobowiązań danych kontrahentów. Wzrasta jednakże znaczenie ryzyka modelu i zmienności na takim rynku (z uwzględnieniem dźwigni finansowej).
- Dla emitentów instrumentów dłużnych – w przypadku stosowania modelu – szacowanie wartości godziwej uwzględnia zmiany rynkowe i okresowo mierzoną ocenę rynkową emitenta i posiadanego instrumentu. Redukuje to, ale nie eliminuje ryzyka modelu. Przyjęte modele mają zapewnić możliwie najlepsze oszacowanie wartości godziwej.

Powyższe i inne rodzaje ryzyka związanego z inwestowaniem w określone rodzaje instrumentów finansowych opisane są w Nocie 5.

Poza wyceną w wartości godziwej w portfelu lokat mogą znaleźć się instrumenty finansowe, dla których wartość ustalana jest metodą skorygowanej ceny nabycia oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (przypadki wskazane w Nocie 1 i ujawnione w Nocie 7).

Przeniesienia między wartością godziwą różnych poziomów

Przyjęcie zmienionej metody ustalania wartości godziwej (przeniesienie między poziomami hierarchii wartości godziwej) odbywa się w następujących przypadkach:

- a. Gdy instrument finansowy nabyty bezpośrednio po transakcji nie jest wprowadzony do obrotu na rynku aktywnym, a z czasem pojawia się możliwość wyceny według danych z odpowiedniego rynku aktywnego.
- b. Gdy instrument finansowy dopuszczony do obrotu na danym rynku nie ma odpowiednio dużego obrotu na tym rynku (rynek zostaje zaklasyfikowany jako nieaktywny dla danego instrumentu) i nie ma możliwości wykorzystania innych danych rynkowych poziomu 1 hierarchii wartości godziwej. W takim przypadku do wyceny stosowany jest model z wykorzystaniem odpowiednich danych rynkowych (poziom 2 hierarchii wartości godziwej). Zmiany klasyfikacji następują w przypadku pojawienia się lub zaniku aktywności rynku dla danego składnika lokat.
- c. Gdy instrument finansowy wyceniany według modelu bazującego na danych innych niż rynkowe (poziom 3 hierarchii wartości godziwej) zostaje wprowadzony do obrotu na rynku i pojawia się aktywność na tym rynku dla danego instrumentu.

W Subfunduszu w okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki, gdy klasyfikacja poziomu wartości godziwej ulegała zmianie.

Opisy techniki wyceny i danych wejściowych

Dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej sklasyfikowanej na poziomie 2 oraz poziomie 3 taka wycena odbywa się regularnie z wykorzystaniem stałego w czasie modelu i ustalonego jednolicie zestawu danych.

W Nocie 1 (w podrozdziale 'Wycena aktywów i pasywów Subfunduszu') wskazane są stosowane modele, a poniżej te informacje są rozbudowane o opis samej wyceny i danych wejściowych.

W Subfunduszu model poziomu 2 stosowany jest do pozagiełdowych instrumentów pochodnych (IRS, CIRS, FRA, CDS i FX fwd) oraz obligacji, dla których nie ma rynku aktywnego:

- Dla wyceny FX fwd wykorzystywane są krzywe terminowe z odpowiednich rynków wymiany walut, na bazie których interpolowane są wyceny dla posiadanych kontraktów. Model zdyskontowanych przyszłych przepływów finansowych w oparciu o krzywe rentowności dla transakcji walutowych (budowanych ze stawek rynku pieniężnego, rynkowych punktów swapowych).
- Wycena IRS i CIRS oraz FRA polega na określeniu terminów i wartości przyszłych przepływów finansowych (w odpowiedniej walucie i terminie) – przy czym szacowanie wartości przyszłych stóp procentowych polega na wyciszczeniu tych wartości z krzywych rynkowych dla rynków depozytowych / pieniężnych, FRA i IRS (dla odpowiedniej częstotliwości rozliczeń i walut) i zdyskontowanie odpowiednią krzywą rynkową (jw.) do daty bieżącej.

- Dla wybranych obligacji model wyceny bazuje na wycenie zbliżonych terminami obligacji skarbowych, z uwzględnieniem różnic w ocenie ryzyka emitenta.
- Wycena obligacji korporacyjnych ogólnie polega na zastosowaniu modelu opartego na oszacowaniu wartości przyszłych płatności z danego instrumentu i zdyskontowaniu ich do bieżącej wartości, z wykorzystaniem krzywych rynkowych wartości (model DCF). W wycenieniu odpowiednio uwzględnia się ocenę ryzyka emitenta (poprzez oszacowanie różnicy / marży kredytowej [‘spread’ kredytowy] względem krzywych rynkowych bez tego ryzyka).

W przypadku modelu klasyfikowanego do hierarchii poziomu 3 wartości godziwej w wycenie stosowany jest proces i techniki wyceny oraz dane wejściowe, w najlepszy sposób odpowiadające specyfice instrumentu. Stosowany model wykorzystuje parametry nieobserwowalne oraz oparte o najlepsze własne oceny. Model wyceny stosowany jest jednolicie (przy okresowej weryfikacji i aktualizacji parametrów). Dane wejściowe nie są w znacznym stopniu oparte na danych obserwowalnych na aktywnym rynku, a w znacznym stopniu zawierają dane wskaźnikowe lub oszacowania, prognozy lub oceny danych ze sprawozdań emitenta. Takie oszacowanie wartości godziwej odbywa się, gdy nie jest możliwe zastosowanie wyceny za pomocą ceny z aktywnego rynku ani nie jest możliwe zastosowanie modelu w większości opartego o dane rynkowe (obserwowalne, na aktywnym rynku).

W szczególności, w przypadkach (opisanych w Nocie 1) gdy następuje ujęcie odpisu na trwałą utratę wartości (poza sytuacją pełnego odpisu – w całości) stosowany jest model ze wskaźnikami uwzględniającymi ryzyko mniejszego prawdopodobieństwa odzyskania należnych środków.

D Dokonane korekty błędów podstawowych

W okresie sprawozdawczym nie dokonywano korekt błędów podstawowych.

Ponadto:

- a. nie dokonywano korekt wycen Jednostek Uczestnictwa;
- b. Jednostki Uczestnictwa były zbywane i odkupywane bez ograniczeń;
- c. zawierane transakcje były rozliczane zgodnie z zasadami rynkowymi, w tym w zakresie terminowości i prawidłowości.

E Informacje o ustanowionych zastawach rejestrowych

Na instrumentach finansowych wykazywanych w portfelu lokat nie ma ustanowionych zastawów rejestrowych.

W przypadku nabywania instrumentów finansowych o charakterze dłużnym – zgodnie z uzgodnieniami z emitentem – mogą występować przypadki, gdy zabezpieczeniem wykonania zobowiązań emitenta z tytułu danego instrumentu będą ustanowione zabezpieczenia rejestrowe.

F Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących wartość aktywów funduszu

W portfelu lokat na datę bilansową nie ma przypadków instrumentów, dla których występuje odpis aktualizujący wartość instrumentu.

G Informacje o aktywach funduszu, w odniesieniu do których minął termin płatności lub występują opóźnienia w regulowaniu odsetek lub innych zobowiązań umownych

W portfelu lokat na datę bilansową nie ma przypadków instrumentów finansowych (poza wskazanymi powyżej w podrozdziale ‘Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących wartość aktywów funduszu’), dla których termin płatności minął lub występują istotne opóźnienia w regulowaniu wymagalnych zobowiązań wynikających z instrumentu, umowy (np. odsetek).

H Informacje o przestrzeganiu ustawowych ograniczeń inwestycyjnych

Fundusz lokuje aktywa Subfunduszu zgodnie z Ustawą oraz polityką inwestycyjną Subfunduszu określoną w Statucie Funduszu, mając na uwadze ograniczenia inwestycyjne określone w ww. dokumentach. W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano przekroczeń ograniczeń inwestycyjnych.

I Inne informacje

Okres sprawozdawczy i dzień bilansowy

Prezentowane sprawozdanie finansowe jednostkowe subfunduszu *Pekao Zrównoważony Rynek Amerykańskiego* zostało sporządzone na dzień bilansowy 31 grudnia 2023 i obejmuje okres roczny kończący się 31 grudnia 2023. Dane porównawcze obejmują okres roczny kończący się 31 grudnia 2022.

Nazwa Subfunduszu, zarządzający

Subfundusz *Pekao Zrównoważony Rynek Amerykańskiego* wydzielony w funduszu *Pekao Walutowy Fundusz Inwestycyjny Otwarty*.

Rodzaj funduszu: Fundusz jest funduszem inwestycyjnym otwartym. Jest funduszem typu UCITS, w rozumieniu przepisów UE.

Subfundusz powstał z przekształcenia (w 2014) *Pioneer Zrównoważony Rynek Amerykańskiego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego*, który rozpoczął zbywanie Jednostek Uczestnictwa 25 lipca 2005 roku.

Zarządzanie portfelem lokat Subfunduszu odbywa się w Towarzystwie, a aktualne informacje o osobach z zespołu zarządzającego – przedstawione są w Prospekcie Informacyjnym Funduszu.

